

**ВІДОМОСТІ**  
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	<b>Маріупольський державний університет</b>
Освітня програма	<b>23400 Публічне управління та адміністрування</b>
Рівень вищої освіти	<b>Магістр</b>
Спеціальність	<b>281 Публічне управління та адміністрування</b>

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

<b>ID</b>	ідентифікатор
<b>ВСП</b>	відокремлений структурний підрозділ
<b>ЄДЕБО</b>	Єдина державна електронна база з питань освіти
<b>ЄКТС</b>	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
<b>ЗВО</b>	заклад вищої освіти
<b>ОП</b>	освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	<b>19</b>
Повна назва ЗВО	<b>Маріупольський державний університет</b>
Ідентифікаційний код ЗВО	<b>26593428</b>
ПІБ керівника ЗВО	<b>Балабанов Костянтин Васильович</b>
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	<b><a href="http://www.mdu.in.ua">http://www.mdu.in.ua</a></b>

### 2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/19>

### 3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	<b>23400</b>
Назва ОП	<b>Публічне управління та адміністрування</b>
Галузь знань	<b>28 Публічне управління та адміністрування</b>
Спеціальність	<b>281 Публічне управління та адміністрування</b>
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	<b>Магістр</b>
Тип освітньої програми	<b>Освітньо-професійна</b>
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	<b>Бакалавр, Магістр (ОКР «спеціаліст»)</b>
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	<b>Кафедра права та публічного адміністрування</b>
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	<i>відсутня</i>
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	<b>м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129 а</b>
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	<b>Українська</b>
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	<b>264851</b>
ПІБ гаранта ОП	<b>Філіпенко Тетяна Вячеславівна</b>
Посада гаранта ОП	<b>Професор</b>
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	<b><a href="mailto:tv_filipenko@mdu.in.ua">tv_filipenko@mdu.in.ua</a></b>
Контактний телефон гаранта ОП	<b>+38(097)-287-51-69</b>
Додатковий телефон гаранта ОП	<b>+38(050)-187-44-97</b>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
заочна	1 р. 4 міс.
очна денна	1 р. 4 міс.

#### 4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Під час моніторингу ринку праці м. Маріуполя та Донецької області в цілому, з урахуванням інтересів роботодавців, абітурієнтів та студентів, а також наявність потужної когорти викладачів, що мали великий досвід викладання та необхідну кваліфікацію було прийняте рішення про відкриття освітньої програми «Місьцеве самоврядування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Виходячи з того, що у 2012 році це була єдина програма, яка готувала фахівців, здатних вирішувати прикладні завдання в галузі місцевого самоврядування, здійснювала підготовку принципово нового типу управлінців, які відповідають сучасним принципам публічного управління та адміністрування в Україні, згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 30.03.2012 року №1025л (протокол ДАК №94 від 23.03.2012) Маріупольський державний університет отримав ліцензію на провадження освітньої діяльності за спеціальністю 8.15010009 Місьцеве самоврядування. Ліцензований обсяг складає 30 осіб для денної форми навчання.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 11.06.2014 №2323л (протокол АКУ №109 від 03.06. 2014 р.) було успішно пройдено первинну акредитацію спеціальності та виданий сертифікат про акредитацію (серія НД-IV №0559981 від 01.07.2014 р.).

У зв'язку із затребуваністю освітньої програми серед абітурієнтів, переважна більшість яких на момент вступу вже мали робочі місця, було прийняте рішення про відкриття заочної форми навчання. Тому, у 2015 році згідно з рішенням АКУ (протокол №119 від 17.11.2015) та наказом МОН № 1931л від 30.11.2015 було започатковано заочну форму навчання за спеціальністю 8.15010009 Місьцеве самоврядування. Ліцензований обсяг склав 30 осіб для денної форми навчання та 20 осіб для заочної форми навчання.

У зв'язку із запровадженням переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, відповідно до актів узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2016 №1565 та постанова КМУ №674 від 27.09.2016) було переоформлено сертифікат на спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування. У 2016 році була затверджена освітньо-професійна програма «Місьцеве самоврядування», у 2018 було започатковано підготовку здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування».

На підставі результатів акредитаційної експертизи у листопаді 2019 р., рішення Національного агентства (протокол №17 від 23.12.2019 р.) та наказів МДУ №25 від 28.01.2020 р. «Про затвердження плану заходів щодо усунення недоліків, які були виявлені під час акредитації освітніх програм», №26 від 28.01.2020 р. «Про вдосконалення якості вищої освіти в МДУ», на основі моніторингу ОП із врахуванням інтересів та пропозицій стейкхолдерів, тенденцій ринку праці, а також проекту стандарту структури та зміст ОП було оновлено та схвалено Вченою радою МДУ (Протокол № 10 від 24.06.2020 р.).

У зв'язку із затвердженням Стандарту для спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування для другого (магістерського) рівня вищої освіти до чинної освітньо-професійної програми було внесено відповідні зміни та схвалено Вченою радою МДУ (Протокол № 3 від 23.09.2020 р.) оновлену ОП.

#### 5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2020 - 2021	13	3	10	0	0
2 курс	2019 - 2020	22	1	21	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

#### 6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	35133 Публічне управління та адміністрування
другий (магістерський) рівень	21579 місьцеве самоврядування 23400 Публічне управління та адміністрування

**7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.**

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	30884	6702
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	30884	6702
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

**8. Документи щодо ОП**

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОПП магістр ПУА 2020 від 23.09.2020.pdf</i>	cQBAyO25wa7q2JTRbYpREL7omIWogyhJmYlo5ra9Bw= =
Освітня програма	<i>ОПП ПУА Магістр 2020 від 24.06.2020.pdf</i>	FgzXZ3rN6MzfDpKdHMwlBTcRDyZ83puMDb7i54EmB2I= I=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний план ПУА Магістр 2020 від 23.09.2020 (денна).pdf</i>	t2fvij/brN8wde1/Iiu4nCpLSBGzQTLFzHtVBLqRG2g= =
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний план ПУА Магістр (денна) від 24.06.2020.pdf</i>	GfgobeO7ukYw91eOmPtdssYvanNpZBdLi2GRDU6WoEI= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія (ОПП від 23.09.2020).PDF</i>	neIGChxsGl+wZ3vD/e61wQA+K71EPlzmrodFUux9AKk= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія-відгук (ОПП від 23.09.2020).PDF</i>	VWIpvoMEsdQ1KCc6UGqZxjLLYsCPCo2u8fRs++NdfpA= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія (ОПП від 24.06.2020).PDF</i>	TVm6icYrchdvdfHWcK3uDAbu9gFo5/oL+EedRaoaGGk= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія-відгук (ОПП від 24.06.2020).PDF</i>	NqoQtHqX8G9BM4oHpEitUsNyzWDYqmQgGWthwCqTtXU= tXU=

**1. Проектування та цілі освітньої програми****Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?**

Ціль ОП: підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування. Особливість (унікальність) освітньої програми полягає в тому, що вона надає можливість здобувачам вищої освіти опанувати як стандартні фахові компетентності, так і ексклюзивні знання, вміння та навички, які цілком розширюють можливості випускників на ринку праці. Наявність серед освітніх компонентів освітньої програми науково-дослідної практики забезпечує набуття практичного досвіду розв'язання проблем публічного управління та адміністрування різного рівня з урахуванням сучасних тенденцій та закономірностей розвитку держави. При розробці освітньої програми та формуванні її освітніх компонентів враховано досвід провідних вітчизняних закладів вищої освіти щодо реалізації програм освіти у галузі публічного управління та адміністрування.

Акцент в ОП здійснено на глибоку професійно-прикладну підготовку здобувачів вищої освіти, що дозволяє сформувати знання, які опираються на найновіші дослідження в галузі управління та адміністрування. Структура програми передбачає динамічне, інтегративне та інтерактивне навчання; дисципліни, що включені в програму, орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача.

ОП надає можливість продовжувати освіту на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та здобувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих.

## **Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО**

Згідно до Статуту МДУ (затверджений наказом МОН України №53 від 13.01.2017 р.) [http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut_mdu.pdf)) та Стратегії розвитку Маріупольського державного університету на 2016–2020 рр. ([http://mdu.in.ua/index/msu\\_2012/o-77](http://mdu.in.ua/index/msu_2012/o-77)), затвердженої наказом МДУ №293 від 25.07.2016 р., місією університету є практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави через забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань. Відповідно до цих документів ОП «Публічне управління та адміністрування» тісно корелює з місією та стратегією МДУ у частині підготовки фахівців-управлінців, які на основі інноваційних підходів до вирішення складних задач і проблем здатні впроваджувати структурні реформи публічного управління, публічної служби, місцевого самоврядування та територіальної організації влади, сприяючи впровадженню європейських стандартів щодо створення належних умов професійного розвитку публічних службовців.

## **Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:**

### **- здобувачі вищої освіти та випускники програми**

Анкетування здобувачів вищої освіти поточних курсів «Щодо доступу до інформації про організацію освітнього процесу в МДУ» (грудень 2019 року) <http://moodle.mdu.in.ua/mod/questionnaire/report.php?instance=19&group=0>; 2019-2020 н.р. – анкетування здобувачів вищої освіти ([https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwkgiWHrS9J2snaPGR1A\\_-n1D1kZfzggg/edit#responses](https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwkgiWHrS9J2snaPGR1A_-n1D1kZfzggg/edit#responses)) та випускників ([https://docs.google.com/forms/d/1hmX\\_vNpeuFSW\\_CALbj8T97KwUCaZgbPugUOw7EbXLpo/edit#responses](https://docs.google.com/forms/d/1hmX_vNpeuFSW_CALbj8T97KwUCaZgbPugUOw7EbXLpo/edit#responses)) ОП «Публічне управління та адміністрування» дозволили внести суттєві корективи в формування навчального плану і програми з точки зору приведення у відповідність цілей та унікальності освітньої програми оприлюдненій місії та стратегії МДУ; вдосконалення структури та змісту ОП; приведення у відповідність ОП національній рамці кваліфікації; перегляду та доопрацювання переліку компетентностей випускника; перегляду та доопрацювання програмних результатів, що визначають нормативний зміст підготовки; оновлення переліку дисциплін, у тому числі вибіркових, на підставі врахування побажань стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти та випускників).

### **- роботодавці**

Освітня програма оновлена співробітниками кафедри права та публічного адміністрування на підставі анкетування потенційних роботодавців ([https://docs.google.com/forms/d/18fqNbtHVOt59MpoW6kWGxpbNeFCjS\\_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses](https://docs.google.com/forms/d/18fqNbtHVOt59MpoW6kWGxpbNeFCjS_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses)), які зробили пропозиції щодо розвитку стратегії та напрямків удосконалення програми; фахових компетенцій, які здобувачі вищої освіти мають отримати під час навчання; збалансування теоретичних та практичних курсів у програмі; працевлаштування випускників програми тощо. Зацікавленість роботодавців у фахівцях галузі публічного управління та адміністрування відображена у міждисциплінарному характері програми, а також в орієнтованості на здобуття здобувачами вищої освіти професійних навичок у процесі навчання та проходженні науково-дослідної практики. Потенційні роботодавці були залучені в якості консультантів до розробки ОП. В цілому пропозиції зацікавлених сторін були враховані у змісті навчальних дисциплін з метою оволодіння сучасними методами та формами організації праці в галузі публічного управління та адміністрування.

### **- академічна спільнота**

При розробці ОП Публічне управління та адміністрування було враховано підходи щодо розробки подібних програм на споріднених кафедрах Донецького державного університету управління, Національної академії державного управління при Президенті України, НТТУ «Київський політехнічний інститут», Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ, Національного університету «Львівська політехніка», КНУН ім. Вадима Гетьмана та ін. Це особливо було важливо на таких етапах: обґрунтування концепції програми, моделі фахівця та формулювання основних результатів навчання; вибір та обґрунтування підходів до викладання, навчання та оцінювання; перевірка охоплення ключових загальних та професійних компетентностей; аналіз збалансованості та реалістичності програми.

### **- інші стейкхолдери**

Питання розробки ОП обговорювалися з групами стейкхолдерів: працевластцями (Мітько В.М., голова Нікольської районної ради Донецької області), представниками підприємств – баз практики (Департамент адміністративних послуг Маріупольської міської ради, Маріупольська міська рада, Громадська організація «Всеукраїнське об'єднання «СТАБІЛЬНІСТЬ»).

(Протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування МДУ № 14 від 08.01.2019 р.)

## **Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці**

Перезавантаження системи публічного управління, з урахуванням євроінтеграційного спрямування суспільного розвитку, обумовлюють потребу у підготовці висококваліфікованих кадрів для органів публічної влади. Компетентності ОП розроблені таким чином, аби вони повністю відповідали компетентностям публічних

службовців, які визначаються ЗУ «Про державну службу» та «Про службу в органах місцевого самоврядування», Стратегією реформування державного управління. Проектування змісту компонентів освітньої програми здійснювалось у відповідності з вимогами ринку праці. На основі аналізу тенденцій розвитку спеціальності «Публічне управління та адміністрування» при розробці ОП основна увага була приділена наданню можливості ЗВО обирати перелік вибіркових дисциплін або із трьох блоків, сформованих відповідно до ринку праці, які висвітлюють сучасні проблеми електронного урядування, місцевого самоврядування та публічної служби, або із загальноуніверситетського Каталогу. Кафедра права та публічного адміністрування постійно відслідковує тенденції розвитку спеціальності на основі здійснення моніторингу працевлаштування та професійної кар'єри випускників; залучення випускників до освітньої, наукової та інших видів діяльності кафедри.

### **Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст**

Цілями та програмними результатами ОП передбачено підготовку кваліфікованих фахівців-управлінців нової формації, здатних діяти на всіх рівнях управління – від державного до рівня територіальних утворень. Регіональні та галузеві особливості також відображаються під час формулювання тематики кваліфікаційних робіт, на проходженні практик, підборі кейсів та прикладів для обговорення під час вивчення дисциплін. Галузевий аспект повністю враховано у змісті спеціальних компетентностей.

Основні цілі та програмні результати навчання ОП побудовано з урахуванням запитів ринку праці щодо фахівця з управління (за ДК 003:2010):

1120 Вищі посадові особи державних органів влади

1120.1 Вищі посадові особи органів державної виконавчої влади

1120.2 Вищі посадові особи місцевих органів державної влади

1210 Керівники підприємств, установ та організацій

1229.1 Керівні працівники апарату центральних органів державної влади

1229.3 Керівні працівники апарату місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування

Орієнтація ОП на підвищення ефективності місцевої влади (новий муніципалітет, відкрита влада) у повній мірі задовольняють потреби регіонального ринку, оскільки ці сфери є пріоритетними у стратегії розвитку м. Маріуполя 2021 (<http://archive.marsovet.org.ua/upload/documents/file/Strategy-2021-UKR.pdf>).

### **Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм**

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм щодо фокусу та орієнтації програми, обґрунтування структурно-логічної схеми навчання, змісту ОП, формування компетентностей та програмних результатів навчання:

- Донецького державного університету управління

- Національної академії державного управління при Президенті України

- НТТУ «Київський політехнічний інститут»

- Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ

- Національного університету «Львівська політехніка»

- КНУН ім. Вадима Гетьмана

- TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів

<http://www.unideusto.org/tuningeu/competences.html>

- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК. 003:2010. Київ: Видавництво «Соціформ», 2010.

- Національна рамка кваліфікацій <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>

### **Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти**

ОП повною мірою дозволяє досягти РН, що визначені у розділі V Стандарті вищої освіти України за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (РН 1–12), через реалізацію комплексу ОК: обов'язкових дисциплін, науково-дослідної практики, кваліфікаційної роботи, які зумовлені регіональними особливостями і унікальністю даної ОП, а саме її фокус на підготовку кваліфікованих управлінців для сфери публічного управління та адміністрування, управління регіональним та місцевим розвитком та впровадження системи електронного урядування. Реалізація ОП здійснюється шляхом особистісно-орієнтованого навчання, технології проблемного і диференційованого навчання, технології інтенсифікації та індивідуалізації навчання, технології програмованого навчання, інформаційної технології, кредитно-трансферної системи організації навчання, навчання із застосуванням дистанційних технологій Навчального порталу МДУ - Moodle МДУ, самонавчання, навчання на основі наукових досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, case-study, практичних занять, самостійного навчання на основі підручників, навчальних посібників та конспектів, консультацій з викладачами, підготовки кваліфікаційної роботи магістра, що забезпечує підготовку фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та спеціалізовані завдання на основі оволодіння системою загальних та спеціальних компетентностей.

**Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам**

## **Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?**

Визначені ОП ПРН базуються на компетентнісному підході і поділяють філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проєкті (TUNING).

Нормативний зміст підготовки ЗВО сформульований у термінах ПРН ОП:

- Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.
  - Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.
  - Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.
  - Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.
  - Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.
  - Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загально- організаційних структур.
  - Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
  - Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
  - Спілкуватися іноземною мовою на професійну тематику, обговорювати проблеми публічного управління та результати досліджень.
  - Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.
  - Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.
  - Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.
- Отже ПРН ОП відповідають компетентності особи другого (магістерського) рівня освіти відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, а саме: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

## **2. Структура та зміст освітньої програми**

### **Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?**

90

### **Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?**

76.5

### **Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?**

24

### **Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?**

ОП «Публічне управління та адміністрування» спрямована на підготовку магістрів з публічного управління та адміністрування, здатних проваджувати ефективну управлінську діяльність та забезпечувати відповідний рівень надання адміністративних послуг, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-дослідну діяльність.

Програма розроблена за принципом відмови від вузької спеціалізації у формуванні складових програми, що забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців з публічного управління та адміністрування.

Основною метою впровадження ОП є підготовка фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у сфері публічного управління та адміністрування.

Теоретичний зміст предметної області підготовки розкривається у різних компонентах освітньої програми. У таких компонентах освітньої програми як Концептуальні засади публічного управління та адміністрування, Публічні фінанси та бюджетна політика, Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні, Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні, Публічна служба та кадровий

менеджмент основний акцент спрямовано на вивчення теоретичних та прикладних засад публічної політики, фінансів, основ та технологій прийняття управлінських рішень, управління ресурсами тощо.

Компоненти: Правові засади та інституційні механізми запобігання та протидії корупції, Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах, Система місцевого самоврядування в Україні, Управління місцевими фінансами та бюджетування, Муніципальне управління, Планування розвитку територіальної громади спрямовані на визначення та дослідження змісту концепцій соціально відповідального управління, критично осмислювати проблеми та розв'язувати складні завдання у сфері публічного управління та адміністрування на місцевому рівні.

Компоненти: Професійна та корпоративна етика, Стратегічне планування, Організація управління муніципальними установами, Професіоналізація державної служби, Прийняття управлінських рішень в публічному управлінні, Управління персоналом в публічній службі базуються на методах аналізу та синтезу, прогнозування і планування, управлінської діагностики в публічній службі.

Ключовими компонентами, спрямованими на вивчення технологій, методів та підходів електронного урядування виступають Електронна демократія та електронна держава, Концептуальні засади електронного урядування, Інформаційно-комунікативна діяльність в публічному управлінні, Електронний документообіг та захист інформації, Адміністративні послуги та е-послуги.

Зазначені компоненти ОП «Публічне управління та адміністрування» повністю відповідають предметній області підготовки магістрів з публічного управління та адміністрування.

### **Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?**

Згідно Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті, навчання здобувачів вищої освіти здійснюється за індивідуальним навчальним планом, який складається на підставі робочого навчального плану на кожний навчальний рік і затверджується в порядку, встановленому університетом (п. 3.10). Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується на основі індивідуального вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі не менше 25 %, що відповідає статті 62, п. 15 Закону України «Про вищу освіту». В університеті діє конкретна процедура і є відповідне організаційне забезпечення процесу обрання дисциплін, що регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja\\_pro\\_organizaciju\\_osvitnogo\\_procesu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf)), Положення про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_vibirkovi\\_disciplini\\_100620.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_100620.pdf))

### **Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?**

Процедура здійснення вибору регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті (наказ № 196 від 26 червня 2015)

([http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja\\_pro\\_organizaciju\\_osvitnogo\\_procesu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf)) Положенням про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті (Наказ МДУ 10.06.2020 № 130)

([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_vibirkovi\\_disciplini\\_100620.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_100620.pdf)) відповідно до Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту». Вибір навчальних дисциплін здійснюється ЗВО згідно з Каталогом елективних дисциплін циклу загальної підготовки

([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/katalog\\_elektivnih\\_disciplin.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/katalog_elektivnih_disciplin.pdf)), Каталогом елективних дисциплін професійної підготовки ОП та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. Обсяг дисциплін вільного вибору циклу загальної підготовки ЗВО становить 3 кредити ЄКТС (90 годин); циклу професійної підготовки – за рішенням випускової кафедри. Вивчення дисциплін за вибором для здобувачів другого рівня вищої освіти (ступінь магістр) розпочинається з II семестру. Для здобувачів ступеня магістр варіативна компонента освітньо-професійної програми становить 720 год. / 24 кредити. Для формування контингенту ЗВО щодо вивчення вибіркових дисциплін на наступний навчальний рік деканати факультетів та завідувачі кафедр ознайомлюють ЗВО із затвердженим Вченою радою Каталогом елективних дисциплін та Каталогом елективних дисциплін професійної підготовки ОП ([http://elf.mdu.in.ua/Navch/vybirkovy/katalog\\_elektivnih\\_disciplin\\_pua-magistri-2020.pdf](http://elf.mdu.in.ua/Navch/vybirkovy/katalog_elektivnih_disciplin_pua-magistri-2020.pdf)) й організують процедуру вибору їх ЗВО. Після ознайомлення з Каталогом здобувачі ступеню магістр за допомогою кураторів в електронній формі (на офіційному сайті МДУ з використанням Google-form) та письмово визначають свій вибір щодо вивчення конкретних дисциплін, що є підставою для формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти на наступний навчальний рік. На підставі заяв здобувачів вищої освіти та подання факультетів навчальним відділом формуються накази щодо створення груп для вивчення вибіркових дисциплін на поточний навчальний рік – для здобувачів ступеню магістр. Таким чином, в Маріупольському державному університеті реалізується стаття 62 Закону України «Про вищу освіту» щодо вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

### **Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності**

Згідно Положення про проведення практик ЗВО МДУ практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки ЗВО ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_praktiki\\_2019.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_praktiki_2019.pdf)). На ОП ЗВО проходять науково-дослідну практику яка проводиться у 3 семестрі, загальною тривалістю десять тижнів (10 кредитів ЄКТС) на посадах провідних спеціалістів в установах органів державної влади, органів місцевого самоврядування: районних та міських органах; громадських організаціях та ін.

Основний навчально-методичний документ, яким керуються ЗВО при проходженні НДП – програма (розроблена викладачами кафедр), вона визначає ціль, завдання, зміст і порядок проведення, форми та методи контролю і



підведення підсумків практики. Метою НДП є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, управлінськими процедурами та технічними засобами виконання робіт у сфері публічного управління та адміністрування, а також підготовка кожним ЗВО індивідуального завдання для виконання кваліфікаційної роботи. Основними базами практики є провідні підприємства, організації, установи м. Маріуполя, з якими укладено відповідні договори, серед яких Маріупольська міська рада, Департамент адміністративних послуг Маріупольської міської ради, Громадська організація «Всеукраїнське об'єднання «СТАБІЛЬНІСТЬ». Після закінчення терміну практики ЗВО звітують про виконання програми та індивідуального завдання. НДП – це підсумковий етап підготовки ЗВО до виконання кваліфікаційної роботи та наступної самостійної діяльності з фаху.

### **Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП**

Організація освітнього процесу передбачає роботу в групах під час підготовки до семінарських занять, захисту проектів та презентацій, сприяє формуванню навичок роботи в команді. В університеті розроблено Положення щодо політики розвитку soft skills, постійно проводяться різноманітні культурно-масові заходи, зокрема, «Дебют першокурсника», «Майдан'с», «Брейн-ринг», «Що? Де? Коли?», діють різноманітні гуртки: театральний, танцювальний, вокальний та інші, «Англійський розмовний клуб», успішно реалізовано благодійні проекти «З теплом в серці», «Ялинка бажань» для підтримки дітей соціально незахищених категорій, на постійній основі здійснюються контакти з благодійними організаціями міста. На кафедрі права та публічного адміністрування функціонує студентське наукове товариство в рамках якого було підготовлено 7 призерів II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, призерів Всеукраїнських олімпіад, конкурсів, тощо. Формуванню softskills сприяють проведення кафедрою права та публічного адміністрування творчих та наукових конкурсів, зустрічей із стейкхолдерами (практиками-організаторами), круглих столів, дебатів та відкритих дискусій. Так, у 2019-2020 навчальному році було проведено кілька науково-комунікативних заходів, зокрема IX Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики», круглий стіл на тему «Міське самоврядування в Україні та світі».

### **Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?**

Професійний стандарт відсутній.

### **Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЕКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?**

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Ефективність організації СРС забезпечується шляхом: індивідуального підходу до ЗВО, що позначається у сформованому індивідуальному стилі діяльності; диференціації та індивідуалізації (врахування психологічних закономірностей продуктивного мислення, механізмів вчення та навчання); праксеологічності (максимальна активізація пошуково-дослідницьких дій ЗВО); діалогічності в підсистемі «викладач – здобувач вищої освіти» для створення атмосфери спільної педагогічної дії з метою реалізації спільної задачі; інформаційної технологічності; керованості (активне стимулювання ЗВО до самостійної освітньої діяльності, оцінка способів продуктивної навчальної діяльності ЗВО, підготовленість здобувачів вищої освіти до виконання завдань). Зміст СРС полягає в науково обґрунтованій системі дидактично і методично оформленого навчального матеріалу і визначається з урахуванням структурно-логічної схеми підготовки фахівців, відображеної в освітньо-професійній програмі та робочому навчальному плані. Зміст самостійної роботи ЗВО у форматі конкретної дисципліни визначається навчальною і робочою програмами дисципліни. Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується робочим навчальним планом і становить не менше 1/2 та не більше 2/3 від загального обсягу навчального часу здобувача вищої освіти для вивчення конкретної дисципліни.

### **Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти**

Дуальна форма навчання не впроваджена на освітній програмі та в університеті в цілому.

## **3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання**

### **Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП**

<http://mdu.in.ua/index/vstup/0-67>

### **Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?**

Конкурсний відбір для здобуття ступенів вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань. Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного бала, який розраховується відповідно до Правил прийому.

Правила прийому на навчання до Маріупольського державного університету в 2020 році розроблені приймальною комісією та затверджені Вченою радою університету (протокол №5 від 26.12.2019 р.) відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 році затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2019 року № 1285 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 02 грудня 2019 року за № 1192/34163. ([http://mdu.in.ua/PK/pp\\_2020.pdf](http://mdu.in.ua/PK/pp_2020.pdf)). Для конкурсного відбору осіб, які на основі ОС «Бакалавр» та ОКР «Спеціаліст» вступають на перший курс для здобуття ступеня магістра, зараховується оцінка єдиного вступного іспиту з іноземної мови, оцінка фахового вступного випробування та середній бал диплома про вищу освіту, помножений на коефіцієнт 0,2. Така композиція формування конкурсного балу враховує вимоги до рівня освіти осіб, які хочуть розпочати навчання за ОП та очікувані компетентності на відповідному ступені вищої освіти в межах спеціальності ([http://mdu.in.ua/index/vstup\\_za\\_umovi\\_prokhozhenja\\_zno\\_z\\_inozemnoji\\_movi/0-258](http://mdu.in.ua/index/vstup_za_umovi_prokhozhenja_zno_z_inozemnoji_movi/0-258))

**Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

У Маріупольському державному університеті питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється:

- Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у МДУ, затвердженою протоколом засідання Вченої ради МДУ від 27.06.2019 № 11, введеною в дію наказом МДУ від 09.07.2019 №239 (зі змінами)

([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/instrukcija\\_pro\\_porjadok\\_viznachennja\\_akademichnoj.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/instrukcija_pro_porjadok_viznachennja_akademichnoj.pdf))

- Положенням про порядок переведення, поновлення та вступу на паралельне навчання у Маріупольському державному університеті (затверджено протокол засідання Вченої ради МДУ 02.02.2017 № 10, введено в дію наказом МДУ 16.02.2017 №71) ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_perevedennja-ponovlennja\\_ta\\_vstupu.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_perevedennja-ponovlennja_ta_vstupu.pdf))

- Визнання результатів, отриманих під час академічної мобільності, регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у МДУ, затвердженим наказом МДУ № 350 від 10.11.2016 р.

([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_porjadok\\_realizaciji\\_prava\\_na\\_akad.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_porjadok_realizaciji_prava_na_akad.pdf))

Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі: міжнародних договорів; міжнародних програм та проєктів; договорів про співробітництво між МДУ з вітчизняними або іноземними ВНЗ; власної ініціативи учасника освітнього процесу, підтриманої адміністрацією МДУ на основі індивідуального запрошення та тристороннього договору між МДУ, учасником академічної мобільності та ВНЗ.

**Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?**

Впродовж останніх 5 років на освітню програму «Публічне управління та адміністрування» з інших ЗВО здобувачі вищої освіти не переводились і не поновлювались.

**Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентуються Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затвердженим протоколом №7 Вченої ради МДУ від 01.04.2020 та введеним у дію наказом МДУ 06.04.2020 № 93. Відповідно п. 2.1 Положення визнання результатів навчання у неформальній освіті для здобувачів другого (магістерського) рівнів дозволяється:

- для змістових модулів навчальних дисциплін, практичних завдань з навчальних дисциплін, завдань самостійної роботи здобувачів, результати навчання за якими частково співпадають із набутими результатами / компетентностями за документами неформальної освіти;

- для навчальних дисциплін, результати навчання яких повністю або переважно більшістю співпадають із набутими результатами / компетентностями за документами неформальної освіти та мають однаковий розмір часу на оволодіння матеріалу (різниця у часі допускається не більше 20%);

- для навчальних дисциплін з вивчення іноземних мов для здобувачів вищої освіти, які мають міжнародні сертифікати/дипломи з підтвердженням відповідного рівня володіння мовою;

- для відповідних видів практики або завдань з практики здобувачів вищої освіти.

Зазначений вище документ знаходиться у відкритому доступі на сайті МДУ

([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok\\_viznannja\\_neformalna\\_osvita.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_viznannja_neformalna_osvita.pdf)).

**Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)**

Практики застосування визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не було.

#### **4. Навчання і викладання за освітньою програмою**

**Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи**

Організація освітнього процесу за ОП «Публічне управління та адміністрування» здійснюється у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, семінарів, практичних занять, самостійної роботи (підготовка есе, презентацій, проектів, рефератів). Практична підготовка передбачає проходження студентами науково-дослідної практики. На Навчальному порталі МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=1115>) розміщено робочі програми з обов'язкових навчальних дисциплін із зазначенням форм та методів навчання що сприяють досягненню програмних результатів навчання. Основними досягненнями програмних результатів є спрямованість ОП «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти на підготовку сучасних фахівців в галузі публічного управління та адміністрування, формування ініціативних професіоналів з новим перспективним способом мислення.

### **Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?**

Студентоцентрований підхід передбачає: зарахування, досягнення, визнання та атестацію ЗВО; моніторинг успішності та досягнень ЗВО; рейтингове оцінювання діяльності ЗВО; вибір навчальних дисциплін (не менше 25%); участь в управлінні університетом (ЗВО є членами рейтингових комісій факультетів, стипендіальної комісії університету, науково-методичної ради, вченої ради); забезпечення академічної мобільності ЗВО. Методи навчання і викладання дисциплін ОП повністю відповідають концепту студентоцентрованості. ЗВО другого (магістерського) рівня мають право вибирати навчальні дисципліни, що передбачено відповідним Положенням. Вибір навчальних дисциплін здійснюється ЗВО у межах, передбачених освітньою програмою та навчальним планом спеціальності, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. У процесі навчання за ОП передбачено активне залучення студентів до участі у web-конференціях, форумах, семінарах та інших заходах очної та дистанційної форми, що надає можливість особистого спілкування та обміну досвідом із провідними науковцями та практиками в сфері адміністрування. Результати анкетування «Аналіз якості вищої освіти» показали, що абсолютна більшість ЗВО 95% задоволені рівнем викладання в МДУ (високий та достатній) (Звіт Про результати анкетування студентів щодо якості вищої освіти в МДУ ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit\\_pro\\_opituvannja\\_shhodo\\_jakosti\\_2019-2020.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_2019-2020.pdf)))

### **Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи**

Самостійність та незалежність учасників освітнього процесу передбачає: їх право приймати рішення щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених чинним законодавством, під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом. На ОП «Публічне управління та адміністрування» застосовуються інтерактивні методи у процесі вивчення окремих дисциплін для створення комфортних умов навчання, в яких усі ЗВО взаємодіють між собою. На заняттях здійснюється обговорення різноманітних проблем, доведення, аргументування власного погляду, відбувається взаємодія викладача і здобувача вищої освіти, яка орієнтує особистість на розвиток її творчих і розумових здібностей та комунікативних навичок. ЗВО і викладач виступають рівними суб'єктами навчального процесу. Викладач виконує функції помічника в роботі, консультанта, організатора. Під час діалогічного спілкування ЗВО навчаються мислити критично, розв'язувати складні проблеми на основі аналізу обставин і відповідної інформації, брати участь у різних дискусіях, приймати виважені рішення та спілкуватись у команді, вільно висловлювати свою особисту точку зору, філософські, загальнолюдські погляди.

### **Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів \***

Інформація про графік навчального процесу на поточний навчальний рік (на початку навчального року), графік екзаменаційної сесії (за місяць до проведення контрольних заходів) оприлюднюється на сайті МДУ. Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів міститься в робочих програмах навчальних дисциплін, програмі практики, методичних рекомендаціях щодо організації самостійної роботи ЗВО та оприлюднюється на навчальному порталі МДУ. Викладачі на першому занятті інформують ЗВО про форми поточного та підсумкового контролю, очікувані результати навчання, кількість лекційних та семінарських занять, завдання для самостійної роботи тощо. Екзамени та заліки оцінюються за національною, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС і проставляються екзаменаторами у відомість обліку успішності та залікової книжки. Інформація щодо державної атестації ЗВО ОП «Публічне управління та адміністрування» міститься в Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в МДУ. Термін визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу. Інформація про порядок проведення поточного і підсумкового контролю, оцінювання рівня навчальних досягнень, набуття фахових компетентностей ЗВО ОП «Публічне управління та адміністрування» відповідає вимогам ЄКТС, викладена в Положенні про організацію контролю та оцінювання успішності навчання ЗВО у МДУ.

### **Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП**

ОП «Публічне управління та адміністрування» збалансовано поєднує методи та форми навчання і досліджень: організацію лекцій за участі відомих науковців і практиків у сфері управління та адміністрування з метою обговорення важливих аспектів досліджень (наприклад, відкрити лекцію прочитав Директор Європейської

організації публічного права, професор С. Флогайтіс

[http://mdu.in.ua/news/direktor\\_evropejskoji\\_organizaciji\\_publichnogo\\_prava\\_profesor\\_spiridon\\_flogaitis\\_stav\\_pochesn\\_im\\_profesorom\\_mdu/2019-06-12-3140](http://mdu.in.ua/news/direktor_evropejskoji_organizaciji_publichnogo_prava_profesor_spiridon_flogaitis_stav_pochesn_im_profesorom_mdu/2019-06-12-3140)). ЗВО навчаються здійснювати кваліфіковане проведення наукових досліджень, зокрема виявляти наукові проблеми, формулювати теми та завдання наукових досліджень у галузі публічного управління та адміністрування, застосовувати у практичній науковій діяльності загально-філософські підходи, загальнонаукові та спеціально-юридичні методи наукових досліджень, здійснювати наукові дослідження як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях, навчаються правильно оформляти та оприлюднювати результати наукових досліджень, вести наукові дискусії, впроваджувати результати наукових досліджень у практичну діяльність.

ЗВО активно залучаються до участі у різноманітних наукових форумах, семінарах, науково-практичних конференціях різного рівня, які проводяться як у м. Маріуполі, так і за його межами, що сприяє становленню молодих науковців.

Важливим кроком на шляху професійного становлення майбутніх фахівців є участь в організації та проведенні наукової конференції ЗВО «Декада студентської науки МДУ», а також Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики» та круглого столу «Місьцеве самоврядування в Україні та світі», що проводяться на базі кафедри права та публічного адміністрування щорічно. Зокрема, ЗВО ОС «Магістр» ОП «Публічне управління та адміністрування» приймають активну участь у підготовці до видання збірників матеріалів конференцій та круглих столів, виступають у ролі секретарів секцій, доповідачів, мають можливість брати участь у колективному оцінюванні тез наукових доповідей.

Спілкування ЗВО з провідними фахівцями під час проведення Міжнародної конференції сприяють розвитку критичного мислення та комунікативних умінь щодо обміну науковою інформацією. Плідна співпраця кафедри з відділами, управліннями та департаментами Маріупольської міської ради надає ЗВО можливість проходження науково-дослідної практики. Провідні фахівці якої виступають рецензентами науково-дослідних робіт ЗВО. Викладачами кафедри активно застосовуються інноваційні технології навчання, які дозволяють ефективно залучати ЗВО до освітнього процесу. Це досягається використанням відповідних сучасних засобів аудіо – візуального представлення результатів наукових досліджень. Запрошення провідних практиків для гостьових лекцій дає змогу магістрам набувати практичного досвіду та використовувати його під час написання кваліфікаційної роботи, що сприяє поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОП.

### **Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Зміст освітніх компонентів ОП формується на основі Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни МДУ, в якому встановлюються однакові вимоги до змісту й оформлення комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами спеціальності. Положення затверджено наказом МДУ 04.07.2016 №224 (протокол Вченої ради МДУ 24.06.2016 №13), зі змінами та доповненнями, внесеними згідно з протоколом Вченої ради МДУ 02.02.2017 №10, наказом МДУ від 27.02.2017 №85, протоколом Вченої ради МДУ 09.11.2018 № 3, введено в дію наказом МДУ 16.11.2018 № 454) ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_knmznd\\_zmini\\_listopad\\_2018.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_knmznd_zmini_listopad_2018.pdf))

Під час викладання навчальних дисциплін викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі публічного управління та адміністрування, адміністративного права і процесу, теорії та історії держави і права. Так, теоретичним підґрунтям оновлення змісту навчальної дисципліни «Правові засади та інституційні механізми запобігання та протидії корупції» у частині вивчення адміністративно-правових засад протидії корупції в органах публічної влади стали дисертаційні дослідження А.С. Кладченко «Становлення та розвиток сучасного антикорупційного законодавства України: теоретико-правове дослідження», С.А. Задорожного «Механізми запобігання та протидії корупції в органах місцевої влади» (2017 рік), Д.В. Гудкова «Адміністративно-правові засоби запобігання і протидії корупції» (2018 рік). Під час викладання теми «Правовий статус державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування» навчальної дисципліни «Публічна служба та кадровий менеджмент» щодо особливостей вступу на державну службу було доповнено науковими доробками О.А. Носик у частині визначення професійної компетентності державних службовців і претендентів на посади державної служби (О.А. Носик «Розвиток служби управління персоналом державного органу на засадах компетентнісного підходу, 2018 рік).

### **Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО**

Пріоритетним напрямком діяльності МДУ є міжнародні зв'язки. Не зважаючи на ситуацію в регіоні, МДУ постійно відвідують іноземні делегації, представники яких читають лекції для ЗВО та викладачів МДУ, проводять майстер-класи. У 2019 р. МДУ відвідали 23 офіційних іноземних делегації, підписано 115 угод про міжнародне співробітництво. Окремими напрямками інтернаціоналізації в МДУ є проведення Міжнародної конференції МДУ <http://mdu.in.ua/index/bakalavr/0-261>, Міжнародної конференції кафедри «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики» [http://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2020/suchasnij\\_rozvitok\\_derzhavotvorenja\\_ta\\_pravotvore.pdf](http://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2020/suchasnij_rozvitok_derzhavotvorenja_ta_pravotvore.pdf), публікації у науковому виданні «Вісник МДУ Серія: Право», що індексується Міжнародними наукометричними базами, у тому числі «Index Copernicus International» <http://visnyk-pravo.mdu.in.ua/> При підготовці робочих програм з навчальних дисциплін ОС «Магістр» ОП «Публічне управління та адміністрування» передбачено ознайомлення ЗВО із світовими науковими здобутками в галузі публічного управління та адміністрування. Важливе місце належить міжнародним стажуванням викладачів в європейських університетах. Викладачі кафедри (Надежденко А.О., Кузьменко С.Г., Хараберюш І.Ф.) використовують у викладанні окремих освітніх компонентів досвід, який отримано під час проходження міжнародних стажувань.

## 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

### **Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?**

Перевірка досягнень програмних результатів навчання за ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» забезпечується такими формами контрольних заходів у межах навчальних дисциплін, як поточний і підсумковий контроль та державна атестація. Поточний контроль включає усне та письмове опитування, тестові завдання, в тому числі комп'ютерне тестування, презентації тощо і здійснюється в процесі навчання для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення, в процесі засвоєння матеріалу окремого заняття або декількох занять в рамках модуля і дає можливість визначити ступінь сформованості знань, умінь, навичок, а також їх глибину і міцність. Мета поточного контролю – визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання ЗВО за: певним розділом (темою) робочої програми дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота або перевірка та захист індивідуального завдання); семінарськими заняттями (виступ з рефератом, у дискусії). Особливістю такої форми контрольного заходу полягає в тому, що він дозволяє бачити процес становлення умінь і навичок ЗВО та своєчасно виявляти прогалини в їх знаннях і надавати допомогу в засвоєнні програмного матеріалу і, відповідно, вносити корективи в роботу викладача. Поточний контроль стимулює відповідальність ЗВО за підготовку до кожного заняття. Формами підсумкового контролю є екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та звітів з практики. Мета підсумкового контролю – встановити рівень сформованості компетентності після закінчення вивчення предмету. Одна з важливих сфер застосування підсумкового контролю – атестація випускників, тобто встановлення відповідності рівня і якості підготовки ЗВО вимогам сучасних освітніх стандартів з певного розділу освітньої програми. Підсумкова державна атестація ЗВО ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» передбачає складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю та публічного захисту кваліфікаційної роботи. Контроль навчальної діяльності ЗВО дозволяє викладачу оцінювати одержані ними знання, уміння, навички, вчасно надавати необхідну допомогу і досягнути поставлених цілей навчання.

### **Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?**

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання. Співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у вигляді матриці, рядки якої мають результати навчання за окремими дисциплінами освітньої програми та компетентностями, які студент отримує в результаті успішного навчання за даною ОП. Перелік екзаменів та заліків семестрового контролю визначається робочим навчальним планом спеціальності. Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура контрольних завдань та критерії оцінювання визначаються рішенням відповідної кафедри, про що ЗВО інформуються на початку семестру. Згідно п. 3.15 екзамени та заліки оцінюються за національною, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Національні оцінки «Зараховано», «Відмінно», «Добре», «Задовільно», оцінки ЄКТС «А», «В», «С», «D», «E» та бали від 60 до 100 за 100-бальною шкалою проставляються екзаменаторами у відомість обліку успішності, залікову книжку та навчальну картку студента. Національні оцінки «Незадовільно», «Не зараховано», оцінки ЄКТС «FX», «F» та бали від 1 до 59 за 100-бальною шкалою заносяться лише у відомість обліку успішності.

### **Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?**

Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура контрольних завдань та критерії оцінювання визначаються рішенням відповідної кафедри, про що здобувачі вищої освіти інформуються на початку семестру.

### **Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?**

Згідно п.4 «Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ» атестація випускників ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» здійснюється відповідно до вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України № 1001 від 04.08.2020 р.) і освітньо-професійної програми, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Маріупольському державному університеті, Положення про диплом з відзнакою Маріупольського державного університету. Атестація здобувачів вищої освіти ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до освітньо-професійної програми після виконання здобувачем вищої освіти навчального плану у формі складання Єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю та Публічного захисту кваліфікаційної роботи й завершується видачею диплому встановленого державного зразка про присудження йому ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: Магістр публічного управління та адміністрування.

Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу. До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги освітньої програми та навчального плану.

**Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?**

Процедура проведення контрольних заходів у МДУ регулюється Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ», яке знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці Маріупольського державного університету у розділі «Освітній процес» за посиланням [http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja\\_pro\\_organizaciju\\_kontrolju\\_ta\\_ocinjuva.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf)

**Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП**

В МДУ затверджений Етичний кодекс (протокол Конференції трудового колективу № 2 від 25.01.2019 р. введено в дію наказом МДУ від 29.01.2019 р. №35), у якому прописані основні засади діяльності Маріупольського державного університету. З метою сприяння дотриманню учасниками освітнього процесу положень цього Кодексу та розв'язання конфліктних ситуацій в МДУ створюється постійно діюча Комісія з питань дотримання Етичного кодексу МДУ. Кодекс знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці ЗВО за посиланням [http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij\\_kodeks\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf)

Також на факультетах створено Комісії з вирішення конфліктних ситуацій та розробка процедури їх вирішення ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja\\_pro\\_fakultet.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_fakultet.pdf)).

На ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» подібних випадків не було.

**Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП**

Згідно п.4.3.13 Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті, повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Процедура та порядок повторного проходження контрольних заходів за ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» організовується та контролюється деканатом економіко-правового факультету МДУ. Повторне проходження контрольних заходів проходить відповідно до встановленого графіку.

**Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП**

Згідно п.3.16.7. Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ, повторне складання екзаменів та заліків з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. Як виняток, ректор може дозволити перескласти не більше двох екзаменів чи заліків здобувачу вищої освіти випускного курсу, якщо той претендує на одержання диплома з відзнакою. Відповідно до п.6. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Маріупольському державному університеті ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_ek\\_v\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_ek_v_mdu.pdf)) у випадку незгоди з оцінкою випускник має право подати апеляцію, у зв'язку з цим наказом ректора створюється комісія з розгляду апеляції. Комісія може запропонувати ректору університету ініціювати скасування відповідного рішення екзаменаційної комісії, створення нової ЕК і проведення нового засідання в присутності представників комісії з розгляду апеляції. Оскарження результатів проведення контрольних заходів на ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» не відбувалось.

**Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?**

Політику і процедури дотримання академічної доброчесності в МДУ викладено в Положенні про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті (затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 17.05.2018 № 203, введено в дію наказом МДУ від 29.05.2018 №203). Положення знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці МДУ за посиланням

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja\\_pro\\_akademichnu\\_dobrochesnist\\_v\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_v_mdu.pdf)

Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», листа МОН «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти» від 24.10.2017 №1/9-565 в МДУ розроблена нормативно-правова база:

- Етичний кодекс МДУ

([http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij\\_kodeks\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf))

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ (затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 26.12.2019 № 5 введено в дію наказом МДУ 27.12.2019 № 428)

([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_zapobigannja\\_ta\\_vijavlennja\\_akadem.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_akadem.pdf))

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ [http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_zapobigannja\\_ta\\_vijavlennja\\_stud.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_stud.pdf)

- Положення про кваліфікаційні роботи в Маріупольському державному університеті

([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_kvalifikacijni\\_roboti.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_kvalifikacijni_roboti.pdf)).

**Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням**

## **академічної доброчесності?**

16.05.2016 був укладений договір про співпрацю №16-05/2016 та договір про надання тестового доступу з ТОВ «Антиплагіат». Використання Системи слід вважати використанням облікових записів Авторизованими користувачами в онлайн режимі; завантаження наукових робіт в Систему. Така Система була встановлена в МДУ задля виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів.

У 2016 році створено Інституційний репозитарій МДУ (електронний архів праць викладачів).

На сьогодні, укладено Договір про співпрацю №25/06 від 25.06.2018р. з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» до 31.12.2025.

Предмет: перевірка наукових робіт здобувачів вищої освіти, наукових ступенів доктора і кандидата наук та освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

На сайті університету у розділі "Академічна доброчесність" розміщено посилання на безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт - EduBirdie (<https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>).

## **Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?**

Для популяризації академічної доброчесності серед ЗВО ОП: включено до робочої програми навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» тему «Академічна доброчесність та боротьба з академічним плагіатом». Серед заходів, які підвищують увагу до дотримання норм академічної етики і доброчесності слід виокремити: активне залучення ЗВО до розробки та впровадження політики й правил академічної доброчесності, що спонукає їх брати на себе відповідальність за власну поведінку; перевірка академічного плагіату в наукових роботах ЗВО; періодичне обговорення на різних рівнях (від академічної групи і кафедри до Вченої ради і ректорату) стану запровадження етичних академічних норм у щоденному житті університету. Кафедрою спільно з іншими кафедрами МДУ у листопаді 2019 р. було проведено міжкафедральний науково-практичний семінар «Академічна доброчесність: виклики сучасності». Було обговорено причини виникнення плагіату, розглянуто нормативно-правові акти у цій сфері, охарактеризовано умови співпраці з компаніями, які надають закладам вищої освіти України доступ до антиплагіатної системи StrikePlagiarism.com., а також програмні засоби для виявлення плагіату у наукових та академічних роботах. Кафедра ППА МДУ дотримується принципів академічної доброчесності з метою підвищення якості освіти і наукових досліджень. Створено окремий розділ на сайті університету, присвячений академічній доброчесності, розроблено QR-код для здобувачів вищої освіти з метою поширення в університеті принципів академічної доброчесності.

## **Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП**

Організаційні принципи роботи Комісії з питань академічної доброчесності та відповідальність за порушення академічної доброчесності як з боку здобувачів вищої освіти, так і з боку науково-педагогічних працівників викладені у Положенні про академічну доброчесність в МДУ (затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 17.05.2018 № 203, введено в дію наказом МДУ від 29.05.2018 №203). Положення знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці МДУ за посиланням

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennja/polozhennja\\_pro\\_akademichnu\\_dobrochesnist\\_v\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennja/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_v_mdu.pdf)

Випадків порушення академічної доброчесності на ОП «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр» не спостерігалось.

## **6. Людські ресурси**

### **Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?**

Зарахування НПП на роботу до Університету здійснюється за конкурсним відбором відповідно до «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів у Маріупольському державному університеті». Кадрове забезпечення освітнього процесу в Університеті має відповідати вимогам, що наведені у Постанові Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів у Маріупольському державному університеті знаходиться у вільному доступі за посиланням

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/konkurs/polozhennja\\_pro\\_provedennja\\_konkursnogo\\_vidboru\\_npp.PDF](http://mdu.in.ua/Dokumenty/konkurs/polozhennja_pro_provedennja_konkursnogo_vidboru_npp.PDF)

### **Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу**

В рамках організації освітнього процесу МДУ щорічно проводить низку заходів, спрямованих на залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, основними з яких є: Презентація освітньої програми «Skills Lab»

([http://mdu.in.ua/news/studentiv\\_mdu\\_zaprosujut\\_na\\_osvitnju\\_programu\\_skills\\_lab\\_podacha\\_zajavok\\_do\\_21\\_listopada/2018-11-16-2790](http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_zaprosujut_na_osvitnju_programu_skills_lab_podacha_zajavok_do_21_listopada/2018-11-16-2790)) за напрямками «Успішна кар'єра» та «Власна справа» від ГО «Маріупольська Спілка Молоді»; зустріч з представниками центру зайнятості

([http://mdu.in.ua/news/predstavniki\\_mariupolskogo\\_miskogo\\_centru\\_zajnatosti\\_zi\\_studentami\\_mdu/2017-03-24-1723](http://mdu.in.ua/news/predstavniki_mariupolskogo_miskogo_centru_zajnatosti_zi_studentami_mdu/2017-03-24-1723)), проведення тренінгів, зокрема «Співбесіда твоєї мрії»

([http://mdu.in.ua/news/studentiv\\_mdu\\_navchali\\_navichkam\\_samoprezentaciji/2019-05-10-3066](http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_navchali_navichkam_samoprezentaciji/2019-05-10-3066) ). За підтримки Інформаційного центру ЄС на базі МДУ організовується День кар'єри ЄС, що спрямований на інформування молоді про шляхи професійного зростання та кар'єрні можливості у контексті європейської інтеграції України ([http://mdu.in.ua/news/dosvid\\_mae\\_znachenja\\_den\\_kar\\_39\\_eri\\_u\\_mdu\\_15\\_kvitnja/2019-03-28-2982](http://mdu.in.ua/news/dosvid_mae_znachenja_den_kar_39_eri_u_mdu_15_kvitnja/2019-03-28-2982) ). Щорічно проводяться зустрічі з потенційними роботодавцями. Так здобувачі ОП «Публічне управління та адміністрування» протягом останніх років брали участь у зустрічах із представниками Маріупольської міської ради, Ради громадських організацій Маріуполя. Такі заходи спрямовані на підвищення рівня практичної підготовки здобувачів вищої освіти та сприяння їх майбутньому працевлаштуванню.

### **Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців**

Кафедра права та публічного адміністрування щорічно проводить Міжнародну науково-практичну конференцію студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики», Круглий стіл «Міське самоврядування в Україні та світі», приурочений до Дня місцевого самоврядування в Україні, на які запрошуються провідні фахівці у сфері публічного управління та адміністрування.

Кафедра права та публічного адміністрування проводить відкриті зустрічі з професіоналами-практиками та представниками роботодавців, які надають місця для проходження науково-дослідної практики здобувачів вищої освіти, наприклад 08.09.2020 р. була проведена відкрита зустріч ЗВО з Головою громадського об'єднання «Рада громадських організацій м. Маріуполя», членом виконавчого комітету Маріупольської міської ради Дмитром Забавиним з питань виборчого права та процесу ([http://elf.mdu.in.ua/news/na\\_bazi\\_mdu\\_vidbulas\\_zustrich\\_zdobuvachiv\\_vishhoji\\_osviti\\_zi\\_stejkholderami\\_z\\_pitan\\_v\\_iborchoho\\_prava\\_ta\\_procesu/2020-09-08-36](http://elf.mdu.in.ua/news/na_bazi_mdu_vidbulas_zustrich_zdobuvachiv_vishhoji_osviti_zi_stejkholderami_z_pitan_v_iborchoho_prava_ta_procesu/2020-09-08-36) ).

### **Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння**

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників Маріупольського державного університету» Університет забезпечує підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників не рідше, ніж один раз на п'ять років. Метою підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників є формування якісного педагогічного та науково-педагогічного персоналу Університету, що спрямоване на розв'язання кадрових проблем, їх мотивації до якісної професійної діяльності тощо.

Зокрема, у 2014 році професор Кузьменко С.Г. захистив докторську дисертацію та доцент Надежденко А.О. захистила кандидатську дисертацію (Спеціальність 25.00.02 - Механізми державного управління).

За останні роки пройшли курси підвищення кваліфікації викладачі кафедри: професор Філіпенко Т.В. (Міжрегіональна академія управління персоналом, м. Київ); професор Бражко О.В. (Головний експертний фонд німецького бізнесу, м. Запоріжжя), доцент Надежденко А.О. (Маріупольський державний університет).

Професор Кузьменко С.Г. у 2017 році пройшов стажування в Люблінському науково-технологічному парку Університету Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Республіка Польща); доцент Надежденко А.О. у 2018 р. пройшла стажування в Фонді «Інститут зі справ публічної адміністрації» (м. Люблін, Республіка Польща) за фахом «Державне управління».

### **Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності**

Стимулювання викладачів університету здійснюється на основі критеріїв оцінки праці науково-педагогічних працівників, які визначені у Тимчасовому положенні про щорічне рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Маріупольського державного університету ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/timchasove\\_polozhennja\\_rejt\\_ocinjuvannja.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/timchasove_polozhennja_rejt_ocinjuvannja.pdf)) та відповідно до Положення про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету за високий рівень наукової роботи ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi\\_polozhennja\\_pro\\_stimuljuvannja\\_rezultativ\\_naukovej.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi_polozhennja_pro_stimuljuvannja_rezultativ_naukovej.pdf))

Розвитку викладацької майстерності у викладачів сприяють Міжнародні проекти МДУ. Так, в межах Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України, протягом двох років викладачі та здобувачі вищої освіти МДУ були задіяні у навчальних тренінгах та семінарах з лідерства, які проводили досвідчені тренери Фондації лідерства вищої освіти з Великої Британії (British Council). Крім того, в МДУ успішно розвивається «Школа педагогічної майстерності викладачів МДУ», яка забезпечує підвищення психолого-педагогічної і методичної компетентності викладачів, сприяє їх професійному самовдосконаленню, розвитку лідерських якостей тощо.

## **7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси**

### **Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?**

Фінансові ресурси університету складаються з фінансування із загального фонду Держбюджету та надходжень спеціального фонду Держбюджету. Фінансування із загального фонду Державного бюджету надається для покриття



витрат, пов'язаних з навчанням студентів за державним замовленням. Надходження спеціального фонду університету складаються від надання платних послуг та отриманням грантів та цільових коштів на виконання окремих доручень. МДУ розміщується у 5 навчальних корпусах. Загальна площа університету становить 30883,6 м<sup>2</sup>, з них навчальні приміщення - 6702,5 м<sup>2</sup>. Показник забезпечення навчальними приміщеннями (з урахуванням навчання у 3 зміни) становить 2,9 м<sup>2</sup>, що відповідає нормативним вимогам п.33 Ліцензійних умов. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності формується на основі Наукової бібліотеки (160 000 одиниць фонду). Викладачі та ЗВО мають доступ до електронних баз (Polpred.com, електр. біб-ка ви-твта «Центр учбової літ-ри», JournalTOCS, елек.-бібл. система BiblioRossica) та мережевих елект. рес-сів вільного доступу (Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Тематичний інтернет-навігатор Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського). На офіційному сайті МДУ розміщується, систематично оновлюється та підтримується в актуальному стані інформація, що підлягає оприлюдненню. Соціально-побутова інфраструктура МДУ включає Наукову бібліотеку, 3 медичні пункти, 3 ідальні та буфети, гуртожиток на 450 місць, спортивний комплекс.

### **Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?**

У 2016-2017 н.р. було запроваджено анкетування «Університет очима студентів» з метою оцінювання якості освітньої діяльності в МДУ. Загальна оцінка ЗВО якості освітніх послуг МДУ досить висока (76,2% ЗВО «повністю» або «скоріше» задоволені своїм навчанням в МДУ). У 2019-2020 н.р. у МДУ було проведено анкетування ЗВО «Аналіз якості вищої освіти». Кількість ЗВО, які «повністю» або «скоріше» задоволені навчанням в МДУ складає 79% (що на 2,8% більше попереднього оцінювання) (<https://docs.google.com/forms/d/12E8zirTWhsh7HjTDCzzmMTjR-UNUoI8UwSmq7ignyI/edit>). Результати опитування були розглянуті на засіданні НМР МДУ від 04.12.2019 р. ([http://mdu.in.ua/index/jakist\\_osvity/o-276](http://mdu.in.ua/index/jakist_osvity/o-276)) Проведене анкетування ЗВО «Позанавчальна діяльність очима студента» ([https://docs.google.com/forms/d/1vwFr5Jz21\\_IxQ7sJRJs7K\\_ofrVXARQsLJ3X6LMZdz8o/viewform?edit\\_requested=true](https://docs.google.com/forms/d/1vwFr5Jz21_IxQ7sJRJs7K_ofrVXARQsLJ3X6LMZdz8o/viewform?edit_requested=true)) У 2019-2020 н.р. запроваджено анкетування «Якість викладання навчальних дисциплін, результати опитування за I семестр було заслухано на засіданні НМР та стали предметом оновлення Анкети для ЗВО ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit\\_pro\\_opituvannja\\_shhodo\\_jakosti\\_vikladannja\\_nd.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_vikladannja_nd.pdf)) МДУ були проведені опитування ЗВО та викладачів щодо організації освітнього процесу, секції, підсумкової атестації в дистанційному режимі [http://mdu.in.ua/news/mdu\\_provodit\\_opituvannja\\_dlja\\_pokrashhennja\\_umov\\_distancijnogo\\_navchannja/2020-06-17-3621](http://mdu.in.ua/news/mdu_provodit_opituvannja_dlja_pokrashhennja_umov_distancijnogo_navchannja/2020-06-17-3621) Практичним психологом проводиться опитування здобувачів перших курсів та кураторів щодо адаптації до навчання в МДУ.

### **Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?**

Освітнє середовище Маріупольського державного університету є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування». Освітня діяльність в Університеті спрямована на створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації людини, формування національних та загальнолюдських цінностей, створення рівних можливостей для молоді у здобутті якісної освіти, підготовки до життя і праці в сучасних умовах, розроблення та запровадження освітніх інноваційних технологій, демократизацію освіти та навчально-виховного процесу, розвитку неперервної освіти впродовж життя, інтеграцію української освіти в європейський і світовий простір, забезпечення соціального захисту здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників. На базі Маріупольського державного університету створена Студентська рада – це орган студентського самоврядування. Її структура розроблена з урахуванням кращих традицій європейських закладів вищої освіти. Наявність в МДУ практичного психолога, прийнятий етичний кодекс допомагають забезпечити та захистити права та інтереси здобувачів вищої освіти; виявити та сформувані потенційних молодіжних лідерів; розвинути науковий і творчий потенціал студентства; створити необхідні умови для проживання та відпочинку здобувачів вищої освіти.

### **Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?**

В університеті створено розгалужену структуру освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, яка включає, зокрема, молодіжний клуб, профспілку, інспектора з соціальної роботи, юрисконсульта, практичного психолога, куратора академічної групи. Допомога в адаптації до навчання в університеті здійснюється завдяки участі у культурно-масових заходах: дебют першокурсників; організація зустрічей з представниками студентської ради університету, профспілки, молодіжним центром; анкетування щодо виявлення інтересів та потреб в організації позанавчального дозвілля. Здобувачі вищої освіти МДУ можуть отримати консультації інспектора з соціальної роботи у вирішенні організаційних питань (соціальні стипендії, матеріальна допомога, поселення у гуртожиток тощо). Постійно проводиться мотивація ЗВО до культурного розвитку через діяльність творчих колективів: НАНТ «Промінь»; Театральна студія «Tallant»; Вокальна студія; студія сучасного спортивного танцю «Еквілібріум». Згідно з анкетуванням здобувачів вищої освіти щодо якості вищої освіти в МДУ у 2019-2020 навч. році, було проведено оцінювання ресурсів освітнього процесу. Здобувачі задоволені освітньою підтримкою на 33%, організаційною – на 37%, інформаційною – на 43%, консультативною – на 34% та соціальною – на 36%. Рівень викладання у ЗВО оцінюється студентами як високий та достатній та складає 95%.

**Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)**

Відповідно до п. 33 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187, в редакції постанови Кабінету Міністрів від 10 травня 2018 р. № 347 щодо доступності до навчальних приміщень для осіб з особливими освітніми потребами у Маріупольському державному університеті здійснено обстеження навчальних корпусів та студентського гуртожитку щодо їх відповідності державним будівельним нормам в частині доступності для маломобільних груп населення, розроблено та затверджено поквартальний План-графік на 2018-2020 рр. реконструкції та проведення ремонту навчальних корпусів Маріупольського державного університету щодо доступності до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення ([http://mdu.in.ua/index/osoblivi\\_potrebi/o-296](http://mdu.in.ua/index/osoblivi_potrebi/o-296)).

**Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?**

Відповідно до п. 2.1.8. Етичного кодексу МДУ однією з морально-етичних засад діяльності МДУ є взаємна довіра та взаємоповага, партнерство і взаємодопомога, що передбачає: створення та дотримання в МДУ атмосфери доброзичливості, партнерської взаємодії, колективної співпраці в освітній та професійній діяльності учасників освітнього процесу. Повага в університеті має бути взаємною, виявлятися як до інших, так і до себе. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні думки та ідеї. Обов'язковим є уникнення ситуацій залякування, погроз, приниження та паплюження честі колег, фізичного та психічного насильства, нецензурної мови, проявів будь-якої дискримінації. Процедура врегулювання конфліктних ситуацій відображена у пункті 3.11 Етичного кодексу МДУ.

З метою розв'язання конфліктних ситуацій в МДУ створюється постійно діюча Комісія з питань дотримання Етичного кодексу МДУ [http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij\\_kodeks\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf)  
В університеті розроблено Процедуру вирішення конфліктних ситуацій на факультетах, що є додатком до положення Про факультет Маріупольського державного університету й знаходиться у відкритому доступі на сайті МДУ в ([http://mdu.in.ua/publ/procedura\\_virishennja\\_konfliktnih\\_situacij\\_na\\_fakultetakh/1-1-0-127](http://mdu.in.ua/publ/procedura_virishennja_konfliktnih_situacij_na_fakultetakh/1-1-0-127)). З метою врегулювання конфлікту інтересів на факультетах створено Комісії з вирішення конфліктних ситуацій Також створена Комісія з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ. Організаційні засади роботи цієї комісії регламентує Положення про Комісію з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/doradchi/polozhennja\\_pro\\_komisiju\\_z\\_pitan\\_zapobigannja\\_ta\\_v.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/doradchi/polozhennja_pro_komisiju_z_pitan_zapobigannja_ta_v.pdf)). На офіційному сайті МДУ створений окремий розділ «Антикорупційні заходи», який містить вичерпну інформацію щодо політики МДУ відносно запобігання корупції. В цьому розділі розміщена форма «Повідомити про факт корупції», що дає змогу учасникам освітнього процесу доступно та просто висловити скарги тощо ([http://mdu.in.ua/index/antikorupcijni\\_zakhodi/o-173](http://mdu.in.ua/index/antikorupcijni_zakhodi/o-173)).

Під час реалізації ОП «Публічне управління та адміністрування» не виникало подібних ситуацій. Звернень до Комісії з питань дотримання Етичного кодексу МДУ з приводу врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями та/або дискримінацією) та до Комісії з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ не надходило.

## **8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми**

**Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет**

Нормативними документами Маріупольського державного університету, які регулюють процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, є:

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу і перегляду ОП регулюють такі документи:

Положення про порядок розробки, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro\\_rozrobku-monitoring-pereglijad-udoskonallennja\\_t.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-pereglijad-udoskonallennja_t.pdf))

Моніторинг і перегляд ОП визначається п. 8. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в МДУ (протокол Вченої ради 17.05.2018 №11, наказ МДУ 31.05.2018 №214) ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja\\_sistema\\_vzja.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzja.pdf))

Моніторинг проводиться шляхом періодичної (щорічно) перевірки змісту ОП фахівцями-практиками через опитування випускників ОП, які працюють за фахом, та роботодавців, у яких працюють випускники ОП згідно Положення про організацію та проведення опитувань стейкхолдерів в Маріупольському державному університеті ([http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_opituvannja\\_stejkholderiv10.06.20.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_opituvannja_stejkholderiv10.06.20.pdf))

Критерії, за якими проводиться моніторинг ОП, є у відкритому доступі ([http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/monitorig\\_dodatok.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/monitorig_dodatok.pdf)).

**Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до**

## **ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?**

Освітні програми розробляються в МДУ для всіх рівнів вищої освіти за кожною спеціальністю (спеціалізацією) на підставі стандартів вищої освіти з урахуванням вимог Національної рамки кваліфікацій. З метою постійного удосконалення освітніх програм, забезпечення відповідності освітніх програм цілям, очікуванням, потребам і задоволенням стейкхолдерів та суспільства університет здійснює їх періодичний перегляд та моніторинг. Розроблення, моніторинг та запровадження в навчальний процес освітніх програм МДУ здійснюється відповідно до системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у Маріупольському державному університеті (затверджено Вченою радою МДУ від 22.10.2014 року). Моніторинг ОП та навчальних планів проводиться в Маріупольському державному університеті на таких рівнях:

1 рівень: кафедра – науково-методична комісія факультету – навчальний відділ – науково-методична рада;

2 рівень: здобувач вищої освіти – група – курс – факультет;

3 рівень: навчальна дисципліна – цикл підготовки – навчальний план.

Для вивчення ефективності функціонування освітньої програми використовується сукупність критеріїв, показників і методів дослідження.

На підставі результатів акредитаційної експертизи у листопаді 2019 р., рішення Національного агентства (протокол №17 від 23.12.2019 р.) та наказів МДУ №25 від 28.01.2020 р. «Про затвердження плану заходів щодо усунення недоліків, які були виявлені під час акредитації освітніх програм», №26 від 28.01.2020 р. «Про вдосконалення якості вищої освіти в МДУ», на основі моніторингу ОП із врахуванням інтересів та пропозицій стейкхолдерів, тенденцій ринку праці, а також проекту стандарту структуру та зміст ОП було оновлено та схвалено Вченою радою МДУ (Протокол № 10 від 24.06.2020 р.) за рахунок розширення переліку загальних та професійних компетентностей і відповідного перегляду програмних результатів навчання; унормування ОП відповідно до Національної рамки кваліфікацій, переглянувши і доопрацювавши, зокрема, структурно-логічну схему програми, матрицю освітніх компонентів, навчальний план з визначенням обсягом кредитів; оновлення переліку дисциплін, у тому числі вибіркових.

У зв'язку із затвердженням Стандарту для спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування для другого (магістерського) рівня вищої освіти до чинної освітньо-професійної програми було внесено відповідні зміни та схвалено оновлену ОП (протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування МДУ № 1 від 28.08.2020 р.), оновлену ОП схвалено Вченою радою МДУ (Протокол № 3 від 23.09.2020 р.) та розміщено на сайті університету ([http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp\\_magistr\\_pua\\_2020\\_vid\\_23.09.2020.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf))

## **Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП**

Відповідно до локальних нормативних актів, ЗВО залучені до роботи у дорадчих та робочих органах МДУ, зокрема – є членами Науково-методичної ради, яка розглядає ОП та виносить рішення про рекомендацію/не рекомендацію до затвердження її Вченою радою.

Члени студентської ради університету також входять і до складу Вченої ради університету. За рішенням Вченої ради до її складу можуть входити представники організацій роботодавців. При цьому не менш як 75% відсотків складу Вченої ради повинні становити наукові, НПП Університету і не менш як 10% - виборні представники з числа ЗВО. (Положення про Вчену раду Маріупольського державного університету (Наказ МДУ 28.12.2017 № 528 протоколи Вченої ради МДУ 27.12.2017 №7).

ЗВО, які працюють та навчаються на заочній формі навчання, спираючись на практичний досвід, набутий за місцем праці в органах місцевого самоврядування, мають можливість звертатися із пропозиціями щодо корегування ОП, відповідно до потреб управлінської діяльності. Так, випускники: Папуш Т.В., яка працює в управлінні «Секретаріат ради» Маріупольської міської ради, Могильний В.В. – відділ оборонно-мобілізаційної роботи та забезпечення режимних заходів департаменту з питань безпеки та запобігання корупції Маріупольської міської ради, Пелих Г.В. – відділ підбору та адаптації персоналу Маріупольської міської ради звертались до провідних фахівців кафедри із пропозиціями щодо включення у навчальний процес питань, які відносяться до компетенції міської ради.

## **Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП**

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в МДУ (протокол Вченої ради 17.05.2018 №11, наказ МДУ 31.05.2018 №214) залучення всіх учасників освітнього процесу (викладачі, науковці, навчально-допоміжний та обслуговуючий персонал, студенти) до забезпечення якості освіти, мотивації здобувачів вищої освіти до здобуття якісних освітніх послуг є одним з ключових принципів СВЗЯ в університеті. Крім того, одним з рівнів СВЗЯ МДУ є студентський рівень. Здобувачі вищої освіти беруть участь в управлінні університетом (члени рейтингових комісій факультетів, стипендіальної комісії університету, науково-методичної ради, вченої ради).

## **Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості**

Роботодавці безпосередньо залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості через організацію таких заходів: ярмарок професій, конференцій та проведення круглих столів тощо.

Так, наприклад, з метою посилення залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості Голова Нікольської районної ради Донецької області Мітько В.М. протягом 2016-2019 років брав участь в роботі Екзаменаційної комісії ОПП «Публічне управління та адміністрування» за другим (магістерським) рівнем в якості голови. Ознайомлюючись з переліком обов'язкових документів роботи

Екзаменаційної комісії: освітньо-професійною програмою, навчальним планом, програмою атестаційного екзамену

та критеріями оцінювання, він оцінив якість розробки освітньої програми з практичної точки зору, надав позитивну оцінку переліку компетентностей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти (Протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування МДУ № 14 від 08.01.2019 р.).

### **Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП**

На виконання Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. №1726 «Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів» 01 грудня 2010 р. у Маріупольському державному університеті був створений відділ з організації практик та працевлаштування випускників, який рішенням Вченої ради від 10.10.2018 р. був реорганізований у навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників. Відповідно до «Положення про навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників Маріупольського державного університету», введеного в дію наказом Маріупольського державного університету від 19.10.2018 р. №394, серед завдань навчальної лабораторії є здійснення моніторингу працевлаштування випускників шляхом збору доповідних записок від кафедр. На основі аналізу наданої інформації формується щорічний загальний звіт щодо працевлаштування випускників МДУ, який обговорюється на засіданнях кафедр, вчених рад факультетів та університету.

### **Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?**

У МДУ функціонує система забезпечення якості, яка спрямована на виявлення недоліків в ОП та/або освітній діяльності з їх реалізації. Це передбачає проведення необхідних процедур моніторингу на наступних етапах: випускова кафедра, факультет, МДУ.

Кафедрою права та публічного адміністрування систематично аналізуються усі складові освітнього процесу щодо реалізації освітньої програми «Публічне управління та адміністрування»:

- щорічно затверджуються та оновлюються робочі програми дисциплін та комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін на навчальний рік (Протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування № 1 від 28.08.2020);
- затверджуються каталоги елективних дисциплін професійної підготовки кафедри права та публічного адміністрування (Протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування № 1 від 28.08.2020);
- затверджуються матеріали державної атестації з ОП (Протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування № 15 від 16.06.2020);
- аналізуються результати екзаменаційних сесій (Протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування № 10 від 18.02.2020 р., № 2 від 17.09.2020);

аналізуються результати державної атестації та затверджуються заходи щодо усунення зауважень голів ЕК (Протокол засідання кафедри права та публічного адміністрування № 8 від 14.01.2020 р.).

Відповідно до плану заходів щодо здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм економіко-правового факультету на 2019/2020 навчальний рік, у вересні 2019 року було проведено міжкафедральний науково-методичний семінар з проблем забезпечення якості вищої освіти; у жовтні 2019 року проведено методичний семінар з питань моніторингу освітньої програми ОП «Публічне управління та адміністрування» освітнього рівня «Магістр» та вдосконалення її змісту. Економіко-правовий факультет звітує на засіданнях ректорату про розвиток системи внутрішнього забезпечення якості факультету. Так, у звіті 2018-2019 рр. було розроблено рекомендації щодо вдосконалення методичного забезпечення навчальних дисциплін та посилення інтеграції навчального процесу в систему «Moodle», які було впроваджено в освітню діяльність з реалізації ОП «Публічне управління та адміністрування».

### **Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?**

Остання акредитація ОП «Публічне управління та адміністрування» другий (магістерський) рівень вищої освіти проходила у жовтні 2019 р. На підставі рішення НАЗЯВО (Протокол № 17 від 23 грудня 2019 р.) висловлено наступні зауваження та рекомендації:

1) оприлюднити місію та стратегію розвитку ЗВО, узгодити цілі та унікальність ОП із загальним курсом розвитку навчального закладу.

Реалізація:

Місія та стратегія розвитку ЗВО оприлюднено на сайті університету (Статут МДУ

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut_mdu.pdf) та Стратегії розвитку МДУ на 2016–2020 рр.

([http://mdu.in.ua/index/msu\\_2012/0-77](http://mdu.in.ua/index/msu_2012/0-77)). Місією МДУ є практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави через забезпечення зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування та поширення ідей та нових знань. Відповідно до цих документів ОП спрямована на формування особистості шляхом патріотичного, правового, соціального виховання, утвердження в учасників освітнього процесу соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та практичної діяльності; створення необхідних умов для реалізації його учасниками їхніх здібностей; підготовка принципово нового типу управлінців.

2) унормувати ОП відповідно до Національної рамки кваліфікацій, переглянувши і доопрацювавши, зокрема, структурно-логічну схему програми, матрицю освітніх компонентів, навчальний план з визначеним обсягом кредитів, оновити перелік дисциплін, у т. ч. вибіркових, створивши при цьому можливості для громадського

обговорення та залучивши до обговорення та модернізації програми реальних і потенційних стейкхолдерів.

Реалізація:

- структурно-логічна схема програми представлена у вигляді орієнтованого графу в якому розміщено всі компоненти ОП відповідно до логіки їхнього засвоєння (рис.3.1).

- ОП доопрацьована та доповнена Матриця відповідності визначених ОП результатів навчання та компетентностей (Таблиця 3.3);

- навчальний план переглянуто з визначенням окремого обсягу кредитів на виконання кваліфікаційної роботи (360 годин / 12 кредитів);

- на підставі врахування висловлених побажань стейкхолдерів (анкетування здобувачів вищої освіти ([https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwwkgiWHrS9J2snaPGR1A\\_-n1D1kZfzggg/edit#responses](https://docs.google.com/forms/d/1A1GbrDwtpGvwwkgiWHrS9J2snaPGR1A_-n1D1kZfzggg/edit#responses)), випускників ([https://docs.google.com/forms/d/1hmX\\_vNpeuFSW\\_CALbj8T97KwUCaZgbPugUOw7EbXLpo/edit#responses](https://docs.google.com/forms/d/1hmX_vNpeuFSW_CALbj8T97KwUCaZgbPugUOw7EbXLpo/edit#responses)) та роботодавців ([https://docs.google.com/forms/d/18fqNBtHVOt59MpoW6kWGxbpNeFCjS\\_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses](https://docs.google.com/forms/d/18fqNBtHVOt59MpoW6kWGxbpNeFCjS_QkRkR7E4lFMGc/edit#responses))) внесено корективи в формування навчального плану ОП з точки зору оновлення переліку дисциплін, у тому числі вибіркових.

3) Залучити до реалізації ОП тих осіб, які мають науковий ступінь за відповідною спеціальністю.

Реалізація:

До реалізації ОП залучено 3 доктори наук з державного управління, професори та 1 кандидат наук з державного управління.

### **Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?**

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Університеті визначено такі рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: студентський, викладацький, кафедральний, факультетський, університетський. Крім того, залучення всіх учасників освітнього процесу (викладачі, науковці, навчально-допоміжний та обслуговуючий персонал, студенти) до забезпечення якості освіти, мотивації студентів до здобуття якісних освітніх послуг є одним з ключових принципів СВЗЯ в університеті. Контроль за дотриманням нормативних вимог та принципів СВЗЯ здійснюють у межах своїх службових обов'язків проректори, керівники структурних підрозділів.

### **Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти**

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Університеті визначено складові СВЗЯ МДУ, зокрема кадрове забезпечення освітньої діяльності, оцінювання науково-педагогічних та педагогічних працівників; матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності; навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності; оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; систему запобігання академічного плагіату у здобувачів вищої освіти. Контроль за дотриманням нормативних вимог та принципів СВЗЯ здійснюють у межах своїх службових обов'язків проректори, керівники структурних підрозділів.

## **9. Прозорість і публічність**

### **Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?**

Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації є однією із складових СВЗЯ МДУ. Публічність інформації про діяльність Університету забезпечується згідно із Законом України «Про вищу освіту», наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів». В університеті проводиться систематичне оновлення та підтримання в актуальному стані інформації, що підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті МДУ.

Статут МДУ

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut_mdu.pdf)

Правила внутрішнього розпорядку МДУ

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/pravila\\_vnutrishnogo\\_rozporjadku\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/pravila_vnutrishnogo_rozporjadku_mdu.pdf)

Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом Маріупольського державного університету на 2015-2020 роки

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/kolektivnij\\_dogovir\\_mizh\\_administracieju\\_ta\\_trudov.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/kolektivnij_dogovir_mizh_administracieju_ta_trudov.pdf)

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Маріупольському державному університеті

[http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja\\_sistema\\_vzja.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzja.pdf)

Етичний кодекс МДУ [http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij\\_kodeks\\_mdu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf)

**Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

## **(стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки**

Громадське обговорення  
<http://mdu.in.ua/publ/>

## **Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)**

з 2018-2019 н.р.

[http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag/publichne\\_upravlinnja\\_ta\\_administruvannja.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag/publichne_upravlinnja_ta_administruvannja.pdf)

з 2020-2021 н.р.

[http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp\\_magistr\\_pua\\_2020\\_vid\\_23.09.2020.pdf](http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_magistr_pua_2020_vid_23.09.2020.pdf)

## **11. Перспективи подальшого розвитку ОП**

### **Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?**

Сильні сторони ОП:

- Більш ніж восьмирічний досвід функціонування ОП з публічного управління та адміністрування в МДУ на ринку освітніх послуг, який забезпечує провідні позиції в сфері управлінської освіти регіону.
- Досить високий професійний рівень і досвід викладацьких та керівних кадрів.
- Активне використання інноваційних форм освітньої діяльності.
- Орієнтація на міжнародні стандарти якості освіти.
- Практична орієнтація ОП.
- Значний науковий потенціал та сприятливі умови для його реалізації.
- Активна діяльність в сфері інтеграції науки, освіти та виробництва.
- Затребуваність та досить високий рівень працевлаштування випускників.
- Сучасна бібліотека.
- Урахування позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів) при визначенні цілей ОП.

Слабкі сторони ОП:

- Розробка англійських курсів та програм з публічного управління та адміністрування знаходиться на початковому етапі.
- Продовження налагодження співпраці з університетами різних країн.

### **Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?**

Перспективами розвитку ОП упродовж найближчих 3 років є:

- Оновлення змісту навчальних планів, робочих програм дисциплін на основі новітніх наукових здобутків та вимог управлінської практики;
- Подальша адаптація навчальних планів до вимог міжнародних стандартів, зокрема через збільшення частки дисциплін за вибором здобувача вищої освіти;
- Розширення використання інноваційних педагогічних методик, які забезпечують використання активних методів навчання у вигляді ділових ігор, квестів, практичних ситуацій тощо;
- Оновлення навчально-методичного забезпечення практичної підготовки, у відповідності до вимог застосування ОП;
- Створення та обладнання предметної аудиторії з публічного управління та адміністрування;
- Активне залучення провідних спеціалістів до освітнього процесу для проведення лекційних та практичних занять;
- Вдосконалення комп'ютерних технологій навчання, зокрема Internet-технологій;
- Постійне оновлення електронної інформаційної бази (електронна бібліотека) і активізація її використання в процесі самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Основні заходи, які ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив:

- Постійний моніторинг змісту навчальних і робочих планів і програм навчальних дисциплін, навчально-методичного забезпечення державної атестації випускників щодо відповідності сучасним вимогам теорії та практики;
- Підвищення кваліфікації (стажування) викладачів в інших закладах вищої освіти для вивчення досвіду застосування інноваційних методів навчання;
- Розвиток механізмів формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів вищої освіти;
- Створення лабораторії спеціальності «Публічне управління та адміністрування»;
- Постійне залучення провідних спеціалістів сфери публічного управління та адміністрування в освітній процес;
- Залучення до корегування навчальних планів та робочих програм дисциплін професійного напрямку потенційних роботодавців;
- Впровадження технологій дистанційного навчання під час викладання навчальних дисциплін, вдосконалення методичного забезпечення;
- Проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, конкурсів студентських проєктів із залученням спеціалістів сфери публічного управління та адміністрування й представників інших закладів вищої освіти;
- Створення постійно діючої системи зв'язку «ЗВО-підприємство-ЗВО» за типом зарубіжних структур типу «Placement» для отримання своєчасної інформації про вакансії для випускників ОП «Публічне управління та адміністрування».

## Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

*Таблиця 1.* Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

*Таблиця 2.* Зведена інформація про викладачів ОП

*Таблиця 3.* Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

\*\*\*

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

*Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.*

Інформація про КЕП

**ПІБ: Чентуков Юрій Ілліч**

Дата: 29.09.2020 р.

**Таблиця 1.** Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Комплексний державний екзамеn зi спеціальності	підсумкова атестація	<i>Програма комплексного державного екзамену зi спеціальності.pdf</i>	mGY/8Zoam9MY5+bRHITkUpPf/jtFOwoTz9QhgdBg9WQ=	-
Публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи	підсумкова атестація	<i>Методичні рекомендації та основні вимоги щодо підготовки та захисту кваліфікаційної роботи.pdf</i>	nBoWbotuXbujKaIiX9EraG9YJNedE4gPffF3/hMeo0K8=	-
Методологія та організація наукових досліджень	навчальна дисципліна	<i>РП Методологія та організація наукових досліджень.pdf</i>	7WoqW/uVrkgn/f+X6YrhAxqXTN/NrY63CY8m4ERmTBc=	-
Академічне письмо	навчальна дисципліна	<i>РП Академічне письмо.pdf</i>	on2GXEBcfothY5pBgi9oJDdeXlvqlAkVtOsBd+V1PC8=	-
Іноземна мова у професійному середовищі	навчальна дисципліна	<i>РП Іноземна мова у професійному середовищі.pdf</i>	L88WVg9l6uE4k/zJhgKOeCO3oXc3XtVu+hHUPaknbBA=	-
Концептуальні засади публічного управління та адміністрування	навчальна дисципліна	<i>РП Концептуальні засади ПУА.pdf</i>	++zQnIWdvZFPXeFJfOmc3m9uHjqQfEU/UCLq18zqv/k=	Кількість персональних комп'ютерів із строком використання не більше восьми років: Intel® Core™ i5-4460 CPU 3,2 GHz O3Y 4 Гб HDD 500 Гб (10 шт). Найменування пакетів прикладних програм (у тому числі ліцензованих): Visual Studio, Net Beans, Clips, Microsoft Office, SQL Server
Публічні фінанси та бюджетна політика	навчальна дисципліна	<i>РП Публічні фінанси та бюджетна політика.pdf</i>	ubKZAJqIsuG9h2LrNmNjyNVQmfmiReRLzDLL/ZRkTA4=	Кількість персональних комп'ютерів із строком використання не більше восьми років: Intel® Core™ i5-4460 CPU 3,2 GHz O3Y 4 Гб HDD 500 Гб (10 шт). Найменування пакетів прикладних програм (у тому числі ліцензованих): Visual Studio, Net Beans, Clips, Microsoft Office, SQL Server
Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні	навчальна дисципліна	<i>РП Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні.pdf</i>	AaTDC45PVjoAU+4ciWVdhaHsmWFeE180o8PHk3jH+KA=	Кількість персональних комп'ютерів із строком використання не більше восьми років: Intel® Pentium G3250 O3Y 4 Гб HDD 500 Гб (17 шт.) Найменування пакетів прикладних програм (у тому числі ліцензованих): Visual Studio Net Beans, Clips, Microsoft Office, SQL Server
Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні	навчальна дисципліна	<i>РП Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному</i>	d/bCul5JP7p+63MTMugOoUvuiHB8obd8wqQrZKF9Adk=	Кількість персональних комп'ютерів із строком використання не більше восьми років: Intel® Pentium G3250 O3Y 4 Гб HDD 500 Гб (17 шт.) Найменування пакетів



		<i>управлінні.pdf</i>		<i>прикладних програм (у тому числі ліцензованих): Visual Studio Net Beans, Clips, Microsoft Office, SQL Server</i>
Публічна служба та кадровий менеджмент	навчальна дисципліна	<i>РП Публічна служба та кадровий менеджмент.pdf</i>	wAVRnI+ev8wHoI1oS/RcZ2ZYsV7KQhKo/ryZGIh8mBo=	<i>Кількість персональних комп'ютерів із строком використання не більше восьми років: Intel® Core™ i5-4460 CPU 3,2 GHz ОЗУ 4 Гб HDD 500 Гб (10 шт). Найменування пакетів прикладних програм (у тому числі ліцензованих): Visual Studio, Net Beans, Clips, Microsoft Office, SQL Server</i>
Науково-дослідна практика	практика	<i>РП Науково-дослідна практика.pdf</i>	ZbW/uuPLkgE/FnB CXly/LtwHwTjRJoF WocOhMDSw6Eo=	-

\* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

**Таблиця 2.** Зведена інформація про викладачів ОП

<b>ID викладача</b>	<b>ПІБ</b>	<b>Посада</b>	<b>Структурний підрозділ</b>	<b>Кваліфікація викладача</b>	<b>Стаж</b>	<b>Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП</b>	<b>Обґрунтування</b>
264851	Філіпенко Тетяна Вячеславівна	Професор, Основне місце роботи	Економіко-правовий факультет	Диплом кандидата наук КН 00839, виданий 24.12.1992	32	Концептуальні засади публічного управління та адміністрування	Міжрегіональна академія управління персоналом, спеціальність «Комп'ютерні системи та мережі», кваліфікація - спеціаліст з комп'ютерних систем та мереж, 2015 рік.  Донецький інститут радянської торгівлі, спеціальність «Економіка торгівлі», кваліфікація – економіст, 1981 рік.  Доктор наук з державного управління, ДД № 009349, 25.00.02 - Механізми державного управління, 2011 р., тема дисертації: «Механізм державного управління валютним ринком України»; професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, 12 ПР №008331, 2013 р. Стаж науково-педагогічної роботи - 33 роки 4 місяці  1. Leheza Ye., Filipenko T., Sokolenko O., Darahan V.,

Kucherenko O. (2020) Ensuring Human Rights in Ukraine: Problematic Issues and Ways of their Solution in the Social and Legal Sphere. Cuestiones Políticas. Vol. 37 №º 64 (enero-junio 2020). P. 123-136. (Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science)

2. Філіпенко Т.В. Організаційно-правові засади громадського контролю за діяльністю Національної поліції. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. 2018. Випуск 16. С. 95-102. (видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща)

3. Filipenko T., Filipenko A., Turner N. Organizational fundamentals for preventing corruption in local self-government bodies. Professional competencies and educational innovations in the knowledge economy : Collective monograph. Bulgaria: Publishing House ACCESS PRESS, 2020. 532 p.

4. Філіпенко Т.В. Заходи зниження рівня корупції в Україні. Реалізація антикорупційної політики в міжнародному вимірі: матеріали III Міжнар. наук.- практ. конф. (Київ, 7 груд. 2018 р.) : у 2 ч. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. Ч. 1. С. 169-172.

5. Філіпенко Т.В. Механізми запобігання корупції в органах місцевого самоврядування. Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ (7 лютого 2020). Маріуполь: МДУ, 2020. С. 53-54.

6. Філіпенко Т.В. Проблеми протидії корупції в органах місцевого самоврядування. Правові засади

						<p>організації та здійснення публічної влади: збірник тез III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції присвяченій світлій пам'яті д.ю.н., професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конст. Суду України Л. П. Юзькова (28.02-02.03.2020 р.). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права ім. Л. Юзькова, 2020. С. 409-413</p> <p>Підвищення кваліфікації гарантом ОП Філіпенко Т.В. шляхом проходження онлайн-курсів:</p> <p>1) 24.11.2019 курс «Взаємодія органів державної влади з громадськістю» <a href="https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/e44e9583129f41doad2f21ad874d2002">https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/e44e9583129f41doad2f21ad874d2002</a></p> <p>2) 5.12.2019 курс «Децентралізація: від патерналізму до відповідального розвитку» <a href="https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/fb477da129354a4b87bf5e588715daf1">https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/fb477da129354a4b87bf5e588715daf1</a></p> <p>3) 6.12.2019 курс «Антикорупційні програми органів влади» <a href="https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/55e6651920b24b56a5c2caf8cf069923">https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/55e6651920b24b56a5c2caf8cf069923</a></p> <p>4) 31.01.2020 курс «Децентралізація в Україні – теорія та практика» <a href="https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/2903f2e400a543318e18cc3441b1b263">https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/2903f2e400a543318e18cc3441b1b263</a></p> <p>5) 19.03.2020 курс «Ефективна взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю» <a href="https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/2d9e9deb57b74f4883ffd80f2748884">https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/2d9e9deb57b74f4883ffd80f2748884</a></p> <p>6) 23.03.2020 курс «Європейський механізм захисту прав людини» <a href="https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/ed-era/cert/5b68cdc66bb84becbba5d12a30995705/valid.html">https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/ed-era/cert/5b68cdc66bb84becbba5d12a30995705/valid.html</a></p>	
264851	Філіпенко Тетяна	Професор, Основне	Економіко-правовий	Диплом кандидата наук	32	Публічні фінанси та	Міжрегіональна академія управління

	Вячеславівна	місце роботи	факультет	КН 00839, виданий 24.12.1992	бюджетна політика	<p>персоналом, спеціальність «Комп'ютерні системи та мережі», кваліфікація - спеціаліст з комп'ютерних систем та мереж, 2015 рік.</p> <p>Донецький інститут радянської торгівлі, спеціальність «Економіка торгівлі», кваліфікація – економіст, 1981 рік.</p> <p>Доктор наук з державного управління, ДД № 009349, 25.00.02 - Механізми державного управління, 2011 р., тема дисертації: «Механізм державного управління валютним ринком України»; професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, 12 ПР №008331, 2013 р. Стаж науково-педагогічної роботи - 33 роки 4 місяці</p> <p>1. Kuzmenko S.H., Filipenko T. V., Ryabev A.A., Tonkoshkur M.V. Shtal T.V.Current conditions, causes and increase of poverty in Ukraine. Asia Life Sciences. The Asian International Journal of Life Sciences. Supplement. 22 (2). 28 August. 2020. P. 43-56 (Skopus).</p> <p>2. Філіпенко Т.В. Державне регулювання валютного ринку: зарубіжний досвід. Актуальні проблеми економічного розвитку: зовнішньоекономічні, виробничі та екологічні аспекти: зб. наук. праць. ДонДУУ. – Донецьк: ДонДУУ. 2014. Т. XV. Сер. Економіка. Вип. 284. С. 51-61.</p> <p>3. Філіпенко Т.В. Стратегічні аспекти валютної політики України. Правова просвіта. 2016. №1. Ірпінь, Університет ДФСУ. С. 207-214.</p> <p>4. Філіпенко Т.В. Фінансові та спеціальні методи державного регулювання валютних операцій. Фінансова система</p>
--	--------------	--------------	-----------	------------------------------	-------------------	---

регіонів: проблеми та перспективи: колективна монографія. Київ, 2014. 545 с.

5. Філіпенко Т.В. Умови, фактори та механізми забезпечення розвитку ЗЕД України в сучасній світовій економіці. Удосконалення механізмів валютного регулювання в Україні: колективна монографія. Донецьк, 2014. 473 с.

6. Філіпенко Т.В. Стан і проблеми управління розвитком зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Імплементация наукових засад та перспективи досконалої маркетингової діяльності підприємств як ринково-орієнтованої концепції їх розвитку: колективна монографія. Житомир, 2017. 404 с.

7. Філіпенко Т.В. Фінансове право у схемах: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2018. 152 с.

8. Філіпенко Т.В. Правове регулювання укладення зовнішньоекономічних контрактів. Актуальні проблеми публічно-правового забезпечення сталого розвитку держави і права: колективна монографія. Вінниця, 2019. 362 с.

9. Філіпенко Т.В., Філіпенко А.С. Фінансове право у схемах. Навчально-методичний посібник. Житомир: Вид.: О.О. Євенок, 2018. 154 с.

10. Філіпенко Т.В. Фінансово-кредитний механізм ринкової економіки: методичні рекомендації. Донецьк, 2007. 57 с.

Підвищення кваліфікації гарантом ОП Філіпенко Т.В. шляхом проходження онлайн-курсів:  
1) 26.01.2020 курс «Бюджетний процес-основи» <https://s3-eu-west1.amazonaws.com/edera/cert/b66322be21bf46c8bf9df48bb13b8a37/valid.html>

231372	Бражко Олена Вадимівна	Професор, Основне місце роботи	Економіко- правовий факультет	<p>Диплом спеціаліста, Приватне акціонерне товариство "Приватний вищий навчальний заклад "Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій", рік закінчення: 2017, спеціальність: 7.05010201 комп'ютерні системи та мережі, Диплом магістра, Гуманітарний університет "Запорізький інститут державного та муніципального управління", рік закінчення: 2005, спеціальність: 000009 Управління навчальними закладами, Диплом доктора наук ДД 009324, виданий 22.04.2011, Диплом кандидата наук ДК 034614, виданий 08.06.2006, Атестат доцента 12ДЦ 018880, виданий 18.04.2008, Атестат професора 12ПР 010185, виданий 26.02.2015</p>	15	Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні	<p>Східноукраїнський державний університет, спеціальність - «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз господарської діяльності», кваліфікація - спеціаліст-економіст, 1995 рік.</p> <p>Гуманітарний університет «Запорізький інститут державного та муніципального управління», спеціальність «Управління навчальними закладами», кваліфікація – керівник навчального закладу та його підрозділів, 2005 рік.</p> <p>Доктор наук з державного управління, ДД № 009324, 25.00.02 - Механізми державного управління, 2011 р., тема дисертації: «Державна політика зайнятості населення в умовах соціально-економічного розвитку України»; професор кафедри маркетингу, 12 ПР № 010185, 2015 р.. Стаж науково-педагогічної роботи - 16 років 5 місяців</p> <p>1. Бражко О.В. Концептуальні підходи до розвитку гуманітарної політики в Україні на регіональному рівні. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. 2019. Випуск 18. С. 16–22. (видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща))</p> <p>2. Бражко О.В. Концепція змішаного регулювання зайнятості населення в Україні. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. 2018. Випуск 16. С. 95-102. (видання включено до міжнародної наукометричної бази</p>
--------	------------------------------	---	-------------------------------------	--	----	---	---

						<p>даних «Index Copernicus International» (Польща))</p> <p>3. Бражко О.В. Європейські правові орієнтири формування та розвитку регіонального та місцевого самоврядування. Менеджер: всеукраїнський науково-виробничий журнал, вісник Донецького державного університету управління. 2014. № 58. С.38–42.</p> <p>4. Бражко О.В. Державне регулювання реалізації комплексу національних інтересів. Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр». 2014. Вип. 1 (40). С. 169–179.</p> <p>5. Бражко О.В. Державне регулювання зайнятості населення в умовах соціально-економічного розвитку України: монографія. Запоріжжя, 2009. 200 с.</p>	
186525	Надежденко Аліна Олексівна	Доцент, Основне місце роботи	Економіко- правовий факультет	<p>Диплом спеціаліста, Донецька державна академія управління, рік закінчення: 1999, спеціальність: 050206 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Диплом магістра, Маріупольський державний університет, рік закінчення: 2019, спеціальність: 035 Філологія, Диплом кандидата наук ДК 022882, виданий 26.06.2014</p>	13	Публічна служба та кадровий менеджмент	<p>Донецька державна академія управління, спеціальність «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», кваліфікація - економіст-менеджер, НК № 11019016, 24.06.1999 р.</p> <p>Маріупольський державний університет, 2009 р., «Мова і література (англійська)», кваліфікація «Магістр філології за спеціалізацією «Англійська мова, друга іноземна мова (німецька) та зарубіжна література», викладач закладу вищої освіти»</p> <p>Кандидат наук з державного управління, ДК № 022882, 25.00.02 - Механізми державного управління, 2014 р., тема дисертації: «Механізми державного управління</p>

реалізацією  
екологічної політики  
сталого розвитку»  
Дата видачі  
26.06.2014  
Стаж науково-  
педагогічної роботи -  
14 років

1. Наежденко А.О.,  
Оробченко Д.В.  
Сутність  
адміністративної  
відповідальності  
державних  
службовців. Державне  
управління:  
удосконалення та  
розвиток (Рада по  
вивченню  
продуктивних сил  
України НАН  
України). 2019. № 11.  
URL:  
<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z>  
(Видання включено до  
міжнародної  
наукометричної бази  
даних «Index  
Copernicus  
International» та  
«Google Scholar»)
2. Наежденко А.О.,  
Папуш Т.В. Окремі  
питання статусності та  
повноважень депутата  
міської ради.  
Державне управління:  
удосконалення та  
розвиток (Рада по  
вивченню  
продуктивних сил  
України НАН  
України). 2018. № 11.  
URL:  
<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1334>.  
(Видання включено до  
міжнародної  
наукометричної бази  
даних «Index  
Copernicus  
International» та  
«Google Scholar»)
3. Наежденко А.О.,  
Швець С.А. Реалізація  
соціально-активної  
стратегії органів  
місцевого  
самоврядування (на  
прикладі м.  
Маріуполь). Державне  
управління:  
удосконалення та  
розвиток (Рада по  
вивченню  
продуктивних сил  
України НАН  
України). 2018. № 12.  
URL:  
<http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1346>  
(Видання включено до  
міжнародної  
наукометричної бази  
даних «Index  
Copernicus  
International» та  
«Google Scholar»).
4. Наежденко А.О.



						<p>До питання реформування публічного управління в Україні. Право та державне управління: збірник наукових. Запоріжжя: КПУ. 2017. № 1 (26). С. 247–252 (Видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»)</p> <p>5. Наежденко А.О. Освітньо-професійна підготовка державного службовця. Процес модернізації системи державного управління: конституційний, адміністративний та фінансовий аспекти: колективна монографія. Одеса, 2017. С. 395–408.</p> <p>6. Наежденко А.О. Особливості співвідношення статусу депутатів місцевих рад і статусу народних депутатів України. Актуальні проблеми науки та освіти. Праці ХХІ підсумк. наук.-практ. конф. викладачів МДУ. (Маріуполь, 07 лют. 2020). Маріуполь, 2020. С. 65–67.</p> <p>7. Наежденко А.О., Барегамян С.Х. Конституційно-правовий статус депутатів представницьких органів місцевого самоврядування. Актуальні проблеми науки та освіти. Праці ХХІ підсумк. наук.-практ. конф. викладачів МДУ. (Маріуполь, 01 лют. 2019). Маріуполь, 2019. С. 63–65.</p> <p>Фонд «Інститут зі справ публічної адміністрації» (м. Люблін, Республіка Польща), проходження зарубіжного науково-педагогічного стажування на тему: «Новаторські методи організації освітнього процесу в галузі державного управління» за фахом «Державне управління» в обсязі 3 кредити (108 годин) 13.04.2018-17.04.2018</p>
--	--	--	--	--	--	---

186525	Надежденко Аліна Олексіївна	Доцент, Основне місце роботи	Економіко- правовий факультет	<p>Диплом спеціаліста, Донецька державна академія управління, рік закінчення: 1999, спеціальність: 050206 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Диплом магістра, Маріупольський державний університет, рік закінчення: 2019, спеціальність: 035 Філологія, Диплом кандидата наук ДК 022882, виданий 26.06.2014</p>	13	Нормопроектна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні	<p>Донецька державна академія управління, спеціальність «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», кваліфікація - економіст-менеджер, НК № 11019016, 24.06.1999 р.</p> <p>Маріупольський державний університет, 2009 р., «Мова і література (англійська)», кваліфікація «Магістр філології за спеціалізацією «Англійська мова, друга іноземна мова (німецька) та зарубіжна література», викладач закладу вищої освіти»</p> <p>Кандидат наук з державного управління, ДК № 022882, 25.00.02 - Механізми державного управління, 2014 р., тема дисертації: «Механізми державного управління реалізацією екологічної політики сталого розвитку» Дата видачі 26.06.2014 Стаж науково-педагогічної роботи - 14 років</p> <p>1. Надежденко А.О., Топузов Д.І. Теоретико-прикладний та емпіричний аналіз процесу формування об'єднаних територіальних громад в Україні. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2018. № 3. С. 146–150 (Видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»).</p> <p>2. Надежденко А.О. До питання реформування публічного управління в Україні. Право та державне управління: збірник наукових. Запоріжжя: КПУ. 2017. № 1 (26). С. 247–252 (Видання включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International»)</p>
--------	-----------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------------	--	----	---	---

						<p>3. Kuzmenko S.G., Nadezhdenko A.A. European standards of constitutional rights, human and civic freedom limitation. European vector of contemporary jurisprudence: the experience of Ukraine and the Republic of Poland: Collective monograph. Volume 1. Sandomierz, 2018. P. 247–264.</p> <p>4. Надежденко А.О. Деякі питання оскарження в суді неправомірних рішень, дії чи бездіяльності посадових осіб органів місцевого самоврядування. Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики: зб. тез наук. праць ІХ Міжнародної наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, 19 травня 2020 р. Маріуполь: МДУ, 2020. С. 185–187.</p> <p>5. Надежденко А. О. Деякі питання забезпечення громадської участі у здійсненні місцевого самоврядування в Україні. Сучасний розвиток державотворення та правотворення: проблеми теорії та практики. Праці міжнар. наук.-практ. конф. (Маріуполь, 29 бер. 2018 р.). Маріуполь, 2018. С. 242–245.</p> <p>6. Надежденко А.О. Вступ на службу в органи місцевого самоврядування: проведення конкурсу, вимоги до кандидатів / А.О. Надежденко // Матеріали Круглого столу «Місцеве самоврядування в Україні та світі» [зб. тез наукових праць. Кафедра права та публічного адміністрування (Маріуполь, 07 грудня 2017 р.)]. — Маріуполь: Економіко-правовий факультет МДУ, 2017. — С. 29-36.</p>	
160052	Хараберюш Іван Федорович	Професор, Основне місце роботи	Економіко-правовий факультет	Диплом доктора наук ДД 001218, виданий 26.09.2012,	4	Методологія та організація наукових досліджень	Донецький політехнічний інститут, 1976 р. кваліфікація – інженер-електрик

				Атестат професора 12ПР 008341, виданий 25.01.2013			<p>Доктор юридичних наук ДД № 001218 від 2012 р. професор кафедри спеціальної техніки, інформатики та інформаційних технологій 12 ПР № 008341 від 2013 р. Стаж науково-педагогічної роботи - 31 рік</p> <p>1. Хараберюш І.Ф. Некоторые соображения о дистанционном юридическом образовании в Украине. Studia Humanitatis Международный электронный научный журнал. 2018. № 1. URL: <a href="http://st-hum.ru/content/0118">http://st-hum.ru/content/0118</a></p> <p>2. Хараберюш І. Ф. Проблеми та перспективи дистанційної юридичної освіти в Україні. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. Маріуполь: МДУ, 2017. Випуск 14. С. 83–89. (видання включено до міжнародної наукометричної бази даних – «Index Copernicus International» (Польща)</p> <p>3. Хараберюш І.Ф., Тихомирова Г.Є. Організація науково-дослідної роботи у сучасній вищій школі: Навчальний посібник. МДУ, 2019. 190 с.</p> <p>Люблінський науково-технологічний парк Університет Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Республіка Польща), проходження зарубіжного науково-педагогічного стажування на тему: «Юридична освіта майбутнього: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень» за фахом «Юридичні науки» в обсязі 3 кредити (108 годин)</p>
160052	Хараберюш Іван Федорович	Професор, Основне місце роботи	Економіко-правовий факультет	Диплом доктора наук ДД 001218, виданий 26.09.2012, Атестат	4	Академічне письмо	Донецький політехнічний інститут, 1976 р. кваліфікація – інженер-електрик

				професора 12ПР 008341, виданий 25.01.2013			<p>Доктор юридичних наук ДД № 001218 від 2012 р. професор кафедри спеціальної техніки, інформатики та інформаційних технологій 12 ПР № 008341 від 2013 р. Стаж науково-педагогічної роботи - 31 рік</p> <p>1. Хараберюш И.Ф. Некоторые соображения о дистанционном юридическом образовании в Украине. <i>Studia Humanitatis</i> Международный электронный научный журнал. 2018. № 1. URL: <a href="http://st-hum.ru/content/0118">http://st-hum.ru/content/0118</a></p> <p>2. Хараберюш І. Ф. Проблеми та перспективи дистанційної юридичної освіти в Україні. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право. Маріуполь: МДУ, 2017. Випуск 14. С. 83–89. (видання включено до міжнародної наукометричної бази даних – «Index Copernicus International» (Польща)</p> <p>3. Хараберюш І.Ф., Тихомирова Г.Є. Організація науково-дослідної роботи у сучасній вищій школі: Навчальний посібник. МДУ, 2019. 190 с.</p> <p>Відомості про підвищення кваліфікації викладача Люблінський науково-технологічний парк Університет Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, Республіка Польща), проходження зарубіжного науково-педагогічного стажування на тему: «Юридична освіта майбутнього: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень» за фахом «Юридичні науки» в обсязі 3 кредити (108 годин)</p>
159409	Мороз Оксана Анатоліївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет філології та масових комунікацій	Диплом спеціаліста, Донецький державний	27	Академічне письмо	Донецький державний університет, 1992 р., спеціальність «Мовознавство»,

університет,  
рік закінчення:  
1993,  
спеціальність:  
Українська  
мова та  
література,  
Диплом  
кандидата наук  
ДК 018042,  
виданий  
12.03.2002,  
Атестат  
доцента 02ДЦ  
013446,  
виданий  
19.10.2006

кваліфікація:  
Перекладач з основної  
спеціальності  
(українська, польська  
мова),  
Донецький державний  
університет, 1993 р.,  
Спеціальність  
«Українська мова та  
література»,  
кваліфікація: Філолог,  
викладач української  
мови та літератури  
Кандидат  
філологічних наук  
10.02.01 – українська  
мова  
ДК №018042 від  
12.03.2003  
«Фразеологізми з  
компонентом «власне  
ім'я» у сучасній  
українській  
літературній мові»,  
доцент кафедри  
української філології  
02 ДЦ №013446  
від 19.10.2006  
Стаж науково-  
педагогічної роботи -  
27 років 1 місяць

1. Мороз О. А.  
Ономастична  
фразеологія в  
українській та  
польській мовах у  
національно-  
культурному  
слов'янському  
просторі. Наукові  
праці: науково-  
методичний журнал.  
Вип. 266. Т. 278.  
Філологія.  
Мовознавство.  
Миколаїв: Вид-во  
ЧДУ ім.Петра Могили,  
2016. С.77-81.  
2. Мороз О. А.  
Інноваційні технології  
навчання морфеміки  
та словотвору у вищій  
школі (електронний  
ресурс). Матеріали  
XXIII Міжнародної  
науково-практичної  
інтернет-конференції  
«Проблеми та  
перспективи розвитку  
науки на початку  
третього тисячоліття у  
країнах Європи та  
Азії», 28 – 29 лютого  
2016 р.: Збірник  
наукових праць.  
Переяслав-  
Хмельницький, 2016.  
С. 267-269 URL:  
[http://conferences.neasmo.org.ua/uploads/conference/file/26/confere\\_nce\\_28-29.2.2016.pdf](http://conferences.neasmo.org.ua/uploads/conference/file/26/confere_nce_28-29.2.2016.pdf)  
3. Мороз О. А. До  
питання про типи  
переносного значення  
за суміжністю.  
Сучасна філологія:  
актуальні питання та  
перспективи  
дослідження :

						матеріали міжнародної науково-практичної конференції (20–21 жовтня 2017 р., м. Люблін, Республіка Ч.1 с. 24-26.	
2605	Яблоков Сергій Володимирович	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземних мов	Диплом спеціаліста, Вологодський державний педагогічний інститут, рік закінчення: 1984, спеціальність: англійська та німецька мови, Диплом кандидата наук ДК 041363, виданий 28.02.2017	37	Іноземна мова у професійному середовищі	<p>Вологодський державний педагогічний інститут, 1984 р. кваліфікація - вчитель англійської та німецької мов</p> <p>Кандидат педагогічних наук ДК № 041363 від 2017 р. Стаж науково-педагогічної роботи - 34 роки 10 місяців</p> <p>1. Яблоков С. В. Новітні світові технології навчання іноземним мовам – Web-quest. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: збірник наукових праць. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Випуск 21. Книга 3. Том ІV (78). Київ: Гнозис, 2017. С. 458-472.</p> <p>2. Яблоков С. В. Інтеграція формального, неформального та інформального навчання в навчанні англійської мови. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Наук. журнал / Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. № 1 (75). Суми, 2018. С. 107-124.</p> <p>3. Яблоков С. В., Адамова Г.О. Технологія проблемного навчання як ефективний спосіб навчання англійської мови. Наук. зап. Ніжин. держ. унів-ту ім. Миколи Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки». № 3 Ніжин, 2018. С. 152–160.</p> <p>4. Яблоков С. В. Навчання англійської мови людей похилого віку. Вісник Глухів. нац. пед. унів-ту ім. Олександра Довженка а. – Наукове видання. Збірник наукових праць. Серія: Педагогічні науки.</p>

						<p>Випуск 3 (38). Глухів, 2018. С. 143-153.</p> <p>5. Яблоков С. В. Системний підхід до викладання англійської мови за професійним спрямуванням. Всеукр. науково-практ. журнал «Директор школи, ліцею, гімназії» – Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». № 6. Кн.2. Том IV (82). Київ: Гнозис, 2018. С. 384-396.</p> <p>6. Яблоков С. В. «Англійська мова за професійним спрямуванням» (для студентів спеціальності 081 Право): підручник. Маріуполь. 2017. 244 с.</p> <p>7. Яблоков С. В. «100 уроків англійської» (для курсів з вивчення англійської мови): підручник. Маріуполь. 2018. 468 с.</p>
--	--	--	--	--	--	---

**Таблиця 3.** Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

<b>Програмні результати навчання ОП</b>	<b>ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)</b>	<b>Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН</b>	<b>Методи навчання</b>	<b>Форми та методи оцінювання</b>
<p><i>Знати основні концепції, базові категорії, основні поняття в сфері публічного управління та адміністрування. Вміти читати і осмислювати професійно орієнтовану та загальнонаукову іноземну літературу, використовувати її у соціальній та професійній сферах. Знати основні проблеми інституційного, правового, фінансово-економічного,</i></p>	<input checked="" type="checkbox"/>	<p>Публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи</p>	<p>Спостереження, пояснення, научні методи (пізнання, аналогій, оцінка, демонстрація, ілюстрація тощо), робота зі статистично-аналітичними звітами, літературно-джерельною базою, опанування методів наукового аналізу на практиці, розробка власних пропозицій з проблематики дослідження.</p>	<p>Публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи. Для публічного виступу надається до 10 хвилин. У виступі ЗВО має окреслити для ЕК найважливіші та найпринциповіші моменти своєї роботи. Візуальне супроводження у вигляді мультимедійної презентації кваліфікаційної роботи складається із слайдів, на яких представлені графіки, таблиці, схеми, рисунки, алгоритми і т.і. По закінченні виступу члени ЕК можуть поставити ЗВО запитання стосовно його виступу або тексту роботи.</p>



<p>кадрового забезпечення місцевого самоврядування; шляхи подальшого розвитку і ефективного функціонування місцевого самоврядування в Україні. Вміти здійснювати кваліфіковане проведення наукових досліджень в галузі публічного управління та адміністрування, впроваджувати результати наукових досліджень у практичну діяльність.</p>				
<p>Знати основні концепції, базові категорії, основні поняття в сфері публічного управління та адміністрування. Знати основи місцевого самоврядування в системі публічної влади та досвід реформування місцевого самоврядування зарубіжних країн для розвитку сучасного інституту місцевого самоврядування в Україні. Знати основні принципи, технології, форми, методи, механізми та процедури планування бюджетної політики та публічних фінансів. Знати основи соціальної політики з публічного регулювання соціальними процесами реалізації моделей соціальної політики з урахуванням досвіду розвинутих країн управління соціально-гуманітарними процесами. Знати роль стратегічного планування в діяльності органів публічної влади, особливості процесу стратегічного</p>	<p>☒</p>	<p>Комплексний державний екзамєн зі спеціальності</p>	<p>Пояснення, научні методи (пізнання, аналогії, оцінка).</p>	<p>Комплексний державний екзамєн зі спеціальності</p>

<p>планування в публічній сфері, методикку складання стратегічного плану розвитку об'єкта публічного управління. Уміти визначати сутність, види, особливості правового статусу публічних службовців, основи їх соціально-правового захисту, загальні і спеціальні підстави прийняття на публічну службу, особливості її проходження та підстави припинення. Знати основні проблеми інституційного, правового, фінансово-економічного, кадрового забезпечення місцевого самоврядування; шляхи подальшого розвитку і ефективного функціонування місцевого самоврядування в Україні.</p>				
<p>Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі,</p>	<p>☒</p>	<p>Науково-дослідна практика</p>	<p>Спостереження, пояснення, інструктаж, наочні методи (демонстрація, ілюстрація), правила роботи з виробничою документацією, робота зі статистично-аналітичними звітами.</p>	<p>Публічний виступ, диф. залік</p>

<p>часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.</p>				
<p>Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи. Уміти здійснювати ефективну</p>	<p>☒</p>	<p>Публічна служба та кадровий менеджмент</p>	<p>Лекції, семінарські заняття (опитування, тестування, доповіді, розгляд ситуацій, конспектування тощо), робота в Інтернет, індивідуальна робота.</p>	<p>Опитування та доповіді на семінарських заняттях, тестування, оцінка за виконане індивідуальне завдання, екзамен.</p>

<p>комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.</p>				
<p><i>Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.</i></p>	<input checked="" type="checkbox"/>	<p>Нормопроектувальна та правореалізаційна діяльність в публічному управлінні</p>	<p>Лекції, семінарські (практичні) заняття, робота в Інтернеті, складання проєктів нормативно-правових актів, обговорення конкретних правових ситуацій, індивідуальна робота.</p>	<p>Опитування на семінарських заняттях, оцінка практичних завдань, оцінка за виконане індивідуальне завдання, екзамен.</p>
<p><i>Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення. Використовувати сучасні статистичні</i></p>	<input checked="" type="checkbox"/>	<p>Соціальна і гуманітарна політика на державному та місцевому рівні</p>	<p>Лекції, семінарські (практичні) заняття, робота в Інтернет, конспектування, індивідуальна робота тощо.</p>	<p>Опитування та доповіді на семінарських заняттях, екзамен</p>

<p>методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.</p>				
<p>Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії. Здійснювати ефективно управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції,</p>	<p>☒</p>	<p>Концептуальні засади публічного управління та адміністрування</p>	<p>Лекції (оглядові, тематичні, дискусії); робота в Інтернет, реферування, конспектування, індивідуальна робота тощо.</p>	<p>Опитування та доповіді на семінарських заняттях, оцінка за реферат, оцінка за виконане індивідуальне завдання, екзамен.</p>

враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.				
Спілкуватися іноземною мовою на професійну тематику, обговорювати проблеми публічного управління та результати досліджень.	<input checked="" type="checkbox"/>	Іноземна мова у професійному середовищі	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні, практичні заняття, індивідуальна робота.	Поточний контроль, екзамен
Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків. Спілкуватися іноземною мовою на професійну тематику, обговорювати проблеми публічного управління та результати досліджень.	<input checked="" type="checkbox"/>	Академічне письмо	Лекції, практичні заняття, виконання практичних завдань, виконання завдань міні-кейсу (у межах самостійної роботи студентів), співбесіда, поточне тестування, підсумковий тест.	Кейс-стаді, написання наукових статей, тестування, індивідуальні проекти та практичні роботи, залік
Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.	<input checked="" type="checkbox"/>	Методологія та організація наукових досліджень	Лекції із застосуванням демонстративного матеріалу, семінарські заняття, робота з першоджерелами (друковані праці, робота в Інтернет тощо), реферування наукової літератури; письмове оформлення бібліографії; виконання науково-дослідних індивідуальних завдань.	Реферування наукових статей, оформлення бібліографії, індивідуальні науково-дослідні завдання, залік
Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та	<input checked="" type="checkbox"/>	Публічні фінанси та бюджетна політика	Лекції (оглядові, тематичні, дискусії); семінарські (практичні) заняття (опитування, тестування, доповіді), робота в Інтернет;	Опитування та доповіді на семінарських заняттях, тестування, оцінка за виконане практичне індивідуальне завдання,

<p><i>технологій прийняття управлінських рішень. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.</i></p>			<p>розв'язання фінансово-статистичних задач, реферування, конспектування тощо.</p>	<p>екзамен.</p>
---	--	--	--	-----------------